

STORTINGET

Innst. 4 L

(2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om skatter,
avgifter og toll mv. 2022 – lovsaker

Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Lovoversikt	1
3.	Inntektsskatt	1
3.1	Minstefradrag	1
3.2	Skattereglene for boligselskap – leie til eie.....	2
3.3	Fradrag for fagforeningskontingent mv.....	2
3.4	Inntektsfradrag for visse næringer	3
3.5	Særskilt fradrag i Troms og Finnmark (tiltakssonen).....	4
3.6	Gavefradrag	5
3.7	Reisefradrag	5
3.8	Oppjusteringsfaktor for aksjeinntekter mv.....	6
3.9	Justering av regler om avgiftsplikt som følge av brexit.....	7
3.10	Skattefavisert individuell sparing til pensjon	8
3.11	Skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv.....	9
3.12	Frikort / nedre grense trygdeavgift.....	10
4.	Skattlegging av ansatteopsjoner i selskap i oppstarts- og vekstfasen	11
5.	Formuesskatt	12
5.1	Verdsettelsen av aksjer og driftsmidler mv.	12
5.2	Verdsettelse av primærboliger med høy verdi.....	14
5.3	Verdsettelse av sekundærboliger	15
5.4	Formuesskatt på fiskeri- og oppdrettstillatelser.....	15
5.5	Særskilt verdsettelse av erstatning ved tap av egen bolig.....	16
6.	Konsernbidrag til utenlandsk datterselskap	16
7.	Næringsbeskatning for øvrig	17
7.1	Grunnrenteskatt for vannkraft – fradrag for selskapsskatt.....	17
7.2	Fradrag for kildeskatt på renter og royalty mv. for NOKUS-deltakere.....	17
8.	Unntaket fra merverdiavgift for naprapater og osteopater	18
9.	Forvaltningsregler for skatt og toll	19
9.1	Opplysninger fra Fiskeridirektoratet til Skatteetaten om slaktet fisk.....	19
9.2	Endringer i skatteforvaltningslovens regler om søksmålsadgang.....	19
9.3	Skatteetatens bruk av personopplysninger.....	19
9.4	Adgang til å tildele studenter myndighet etter tolloven.....	19
9.5	Opplysningsplikten ved bruk av utenlandske oppdrags- og arbeidstakere.....	20
10.	Opprettinger og presiseringer av lovtekst	20
10.1	Skatteloven § 5-42, § 6-32 og § 12-2	20
10.2	Skatteloven og folketrygdloven etter at introduksjonsloven er opphevet.....	20
10.3	Skatteloven § 6-46	21
10.4	Skatteloven § 16-1	21
10.5	Skatteloven § 6-52	21
10.6	Skatteloven § 6-41	21
11.	Andre merknader og forslag	22
11.1	Bagatellgrensen i folketrygdloven § 22-19 andre ledd	22

	Side
11.2 Utseilt distanse for skip i fart.....	23
11.3 Lov om Statens pensjonsfond	23
12. Forslag fra mindretall.....	23
13. Komiteens tilråding.....	23

STORTINGET

Innst. 4 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2022 – lovsaker

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, May Britt Lagesen, Tellef Inge Mørland og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Sigbjørn Gjelsvik og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at lovsaker fremmet i Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) blir behandlet i denne innstillingen.

Komiteen presiserer at sammendragene i det følgende er begrenset til kortere oppsummeringer fra proposisjonene. For utfyllende saksomtaler, se proposisjonene.

Komiteen viser for øvrig til merknadene nedenfor i denne innstillingen i tillegg til merknader inntatt i Innst. 3 S (2021–2022) og Innst. 2 S (2021–2022).

2. Lovoversikt

Sammendrag

Regjeringen har fremmet lovendringsforslag som Stortinget har blitt bedt om å gjøre vedtak til. De aktuelle lovene det er fremmet forslag om endringer i, er listet opp på side 52 i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader videre i denne innstillingen knyttet til de ulike forslagene til lovendringer som behandles i det følgende, og presiserer at det i denne innstillingen kun er lovendringsforslag som blir behandlet. Forslag til stortingsvedtak og omtalesaker blir behandlet i Innst. 3 S (2020–2021).

3. Inntektsskatt

3.1 Minstefradrag

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Regjeringen foreslår å øke satsen i minstefradraget fra 46 pst. av samlet lønn og trygd, til 48 pst.

I løpet av 2020 og 2021 har Stortinget fattet flere vedtak om økt pensjon. Blant annet er minste pensjonsnivå for enslige, særskilt sats, økt med 5 000 kroner fra 1. juli 2021. For at minstenivået i alderspensjonen skal være skattefritt i 2022, foreslår regjeringen å øke satsen i minstefradraget i pensjonsinntekt fra 37 til 40 pst.

Departementet viser til forslag til endringer i skatte-loven § 6-32 første ledd bokstav a og b. Det foreslås at endringene treer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Regjeringen opprettholder det forslaget i Prop. 1 LS (2021–2022) som går ut på å øke satsen for minstefradraget i pensjon fra 37 til 40 pst. i skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) om å øke satsen for minstefradraget i pensjon fra 37 til 40 pst. i skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022), der satsen for minstefradrag også i lønn mv. foreslås økt, fra 46 til 48 pst., jf. skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der også minstefradraget for lønn/trygd foreslås økt, fra 46 til 48 pst.

3.2 Skattereglene for boligselskap – leie til eie

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Regjeringen ønsker å åpne for mer bruk av leie til eie i boligselskaper. Ordningene er attraktive, men i dag setter skattereglene begrensninger for hvor mange boligheter som kan leies ut innenfor disse ordningene. Regjeringen foreslår derfor en endring i skattereglene for boligselskap, som øker grensen for hvor stor andel av boligene som kan leies ut innenfor en leie til eie-modell.

Leie til eie er en vanlig betegnelse på en ordning med en tidsbegrenset leiekontrakt for en leilighet, som kombineres med en rett for leietaker til senere å kjøpe leiligheten til en forhåndsbestemt pris. Det kan også være andre, lignende modeller for leie-til-eie. For førstegangskjøpere kan avtaler om leie til eie av borettslagsleiligheter være en enklere vei inn i boligmarkedet.

Gjeldende skatteregler for borettslag og boligaksjeselskap (heretter omtalt som boligselskaper) begrenser hvor stor andel av selskapets boligmasse som kan leies ut til eksterne. Utleie fra utvikler under noen leie-til-eie-modeller regnes også som eksterne leieforhold. Skattereglene begrenser dermed hvor mange førstegangskjøpere som maksimalt kan komme inn på boligmarkedet gjennom leie til eie.

Skatteloven § 7-3 har særregler om deltakerfastsetting for boligselskaper. For at disse gunstige reglene skal få anvendelse, må minst 85 pst. av boligselskapets leieinntekter komme fra andelseiere eller visse andre grupper (interne leietakere). Utleie fra andre enn personlige

andelshavere mv. anses som eksterne leieforhold. Hvis utleieinntektene fra eksterne leietakere, herunder leie-til-eie-enheter, er over 15 pst. av boligmassen, vil boligselskapet/andelshavere dermed falle utenfor reglene om deltakerfastsetting av boligselskap.

Den gjeldende utleiegrensen for boligselskap har vist seg å være til hinder for at det etableres flere leie-til-eie-modeller i borettslag. Det foreslås derfor at reglene for deltakerfastsetting av boligselskap endres, ved at utleie av boenhet innenfor et leie-til-eie-konsept på nærmere vilkår kan likestilles med utleie fra personlige andelseiere. Det innebærer at boenheter som eies av utbygger mv. og inngår i leie-til-eie-kontrakter, ikke regnes som eksterne leieforhold opp mot utleiegrensen på 15 pst. i skatteloven § 7-3 tredje ledd. Dette forslaget gjelder utleie gjennom leie-til-eie-kontrakter, der boligbyggelag og yrkesutøver som nevnt i burettslagslova § 2-12 står for utleien. Det foreslås en begrensning i tid på fem år for utleie av den enkelte boenhet, i samsvar med det som er vanlig for leie til eie i markedet. Etter forslaget skal leie-til-eie-andelen av leieinntektene ikke overstige 30 pst. av boligselskapets totale leieinntekter.

Videre foreslås det at utleie fra juridiske personer som kan eie andeler etter burettslagslova §§ 4-2 og 4-3, likestilles med utleie fra personlige andelshavere.

Departementet foreslår i tillegg en rent språklig endring som bringer skattelovens begrepsbruk i § 7-3 tredje ledd mer i samsvar med burettslagslova.

Endringen antas ikke å ha vesentlige administrative og økonomiske konsekvenser.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 7-3 tredje ledd og fjerde ledd.

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

3.3 Fradrag for fagforeningskontingent mv.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent foreslås beholdt nominelt uendret.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Etter skatteloven § 6-20 kan arbeidstakere på nærmere vilkår kreve fradrag for betalt fagforeningskontingent med inntil 3 850 kroner. Aktive yrkesutøvere og næringsdrivende kan få fradrag for kontingent betalt til visse yrkes- og næringsorganisasjoner med inntil samme beløp eller med inntil 2 promille av samlet lønnsut-

betaling, jf. skatteloven § 6-19 andre ledd. Skattyter kan bare gis ett av disse to fradragene.

Solberg-regjeringen foreslo i Prop. 1 LS (2021–2022) å videreføre maksimalt fradrag for fagforeningskontingent nominelt på 3 850 kroner.

Frdraget for fagforeningskontingent kan bidra til en høyere organisasjonsgrad. Høy organisasjonsgrad er en forutsetning for den norske arbeidslivsmodellen, der arbeidstakere, arbeidsgivere og myndigheter samarbeider og bidrar til omstilling og utvikling basert på trygge arbeidsforhold. På den annen side dekker fagforeningskontingenten også enkelte private kostnader, som forsikringer mv.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil doble maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent. Regjeringen vil gjennomføre opptrappingen over to år. I første del av opptrappingen foreslår regjeringen at maksimalt fradrag økes med om lag 50 pst. i 2022, til 5 800 kroner. Den foreslåtte økningen gjelder både fradrag for fagforeningskontingent etter skatteloven § 6-20 og for kontingent til visse yrkes- og næringsorganisasjoner etter skatteloven § 6-19 andre ledd.

Endringene anslås å redusere provenyet med 425 mill. kroner påløpt og 340 mill. kroner bokført sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 6-19 annet ledd fjerde punktum og § 6-20 tredje ledd annet punktum. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022), der maksimalt fradrag for fagforeningskontingenten videreføres nominelt på 3 850 kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at fagforeningsfradraget ikke skal økes. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet heller prioriterer å øke personfradraget til 70 000 kroner, noe som kommer alle arbeidstakere til gode.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der maksimalt fradrag for fagforeningskontingent doubles til 7 700 kroner.

3.4 Inntektsfradrag for visse næringer

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

En rekke beløpsgrenser i skattesystemet foreslås beholdt nominelt uendret. Det gjelder blant annet fiskerfradraget og sjømannsfradraget.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Skatteloven inneholder regler om særskilte inntektsfradrag for blant annet jord- og hagebruk, reindrift, sjøfolk, fiskere og fangstfolk.

Etter skatteloven § 6-60 første ledd gis fiskere og fangstfolk på nærmere vilkår et særskilt fradrag med inntil 30 pst. av netto arbeidsinntekt fra fiske og fangst, begrenset til 150 000 kroner. Sjøfolk gis etter skatteloven § 6-61 første ledd et særskilt fradrag med inntil 30 pst. av inntekten om bord, begrenset til 80 000 kroner.

Etter skatteloven § 8-1 femte ledd gis det ved fastsettelsen av alminnelig inntekt fra jord- og hagebruk et jordbruksfradrag på inntil 90 000 kroner per driftsenhet per år. For inntekt over 90 000 kroner gis det i tillegg et fradrag på 38 pst. av inntekten opp til et samlet fradrag på 190 400 kroner. Også for reindrift er det et særskilt inntektsfradrag, med de samme beløpsgrenser og prosentsats som i fradraget for jordbruk, jf. skatteloven § 8-1 sjette ledd. Fradragene kan til sammen ikke overstige 190 400 kroner, jf. skatteloven § 8-1 åttende ledd.

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslo Solberg-regjeringen å videreføre de særskilte inntektsfradragene for jordbruk, reindrift, sjøfolk og fiskere nominelt. Regjeringen trekker dette forslaget og foreslår heller å øke fradragene.

Frdraget for sjøfolk og fradraget for fiskere og fangstfolk har vært nominelt uendret lenge, mens jordbruksfradraget sist ble justert i 2020 og reindrifftsfradraget i 2021. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å øke beløpsgrensene i sjømannsfradraget, fradraget for fiskere og fangstfolk, jordbruksfradraget og reindrifftsfradraget i 2022.

Forslaget innebærer at det maksimale fiskerfradraget økes til 154 000 kroner, og at det maksimale fradraget for sjøfolk økes til 83 000 kroner. I det særskilte fradraget i næringsinntekt for jordbruk mv. økes det inntektsuavhengige fradraget til 93 000 kroner, og det maksimale fradraget til 195 000 kroner. Beløpsgrensene i reindrifftsfradraget økes tilsvarende. Den kombinerte maksimalgrensen i skatteloven § 8-1 åttende ledd foreslås i samsvar med økningen av jordbruksfradraget og reindrifftsfradraget, økt til 195 000 kroner.

Forslaget reduserer provenyet sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022) med 32 mill. kroner påløpt og 26 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endringer i skatte- loven § 6-60 første ledd, § 6-61 første ledd og § 8-1 femte ledd første og tredje punktum, sjette ledd første og annet punktum, samt åttende ledd. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022).

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til eget forslag til alternativt statsbudsjett hvor det foreslås å øke fiskerfradraget til 180 000 kroner og endrer satsen fra 30 til 35 pst. Videre foreslås det der å øke det inntektsuavhengige fradraget til 110 000 kroner, og at satsen økes til 42 pst. Maksimalt jordbruksfradrag foreslås satt til 200 000 kroner.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke satsen i sjømannsfradraget fra 30–35 pst. og øke beløpsgrensen til 100 000 kroner. Samtidig foreslår dette medlem i Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett å øke dagens grense for fiskerfradrag til 180 000 kroner og satsen til 35 pst. For landbruket foreslår dette medlem i Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett å øke det inntektsuavhengige bunnfradraget til 100 000 kroner og satsen til 42 pst. og maksimalt jordbruksfradrag settes til 200 000 kroner.

3.5 Særskilt fradrag i Troms og Finnmark (tiltakssonen)

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Særskilt fradrag i deler av Troms og Finnmark fylke (tiltakssonen) foreslås holdt nominelt uendret.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Etter skatteloven § 15-5 gis det et særskilt fradrag i alminnelig inntekt ved skatteberegningen til personer som er bosatt i Troms og Finnmark fylke, med unntak av personer bosatt i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø. Det særskilte inntektsfradraget utgjør 15 500 kroner i 2021

og er i Prop. 1 LS (2021–2022) foreslått videreført nominelt.

Det særskilte inntektsfradraget for tiltakssonen i Troms og Finnmark («Finnmarksfradraget») ble innført i 1983. Den opprinnelige begrunnelsen for fradraget i St.meld. nr. 1 (1982–1983) Nasjonalbudsjettet 1983 var å «opprettholde og stimulere bosetting med tilstrekkelig variert yrkesbakgrunn for at befolkningen skal opprettholdes». Sammen med lavere trinnskatt, lavere skatt på alminnelig inntekt, fritak for elavgift og for merverdiavgift på strøm gir dette skattytere i tiltakssonen i Troms og Finnmark lavere skatt og avgift enn ellers i Norge.

Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil evaluere og øke kunnskapen om personrettede tiltak i distriktpolitikken. Finnmarksfradraget er et slikt tiltak. Finnmarksfradraget har i stor grad vært holdt nominelt uendret, men ble sist økt fra 15 000 kroner til 15 500 kroner i 2015. Regjeringen foreslår å øke fradraget med prisveksten fra 2015 til 2022, slik at fradraget er reelt uendret sammenlignet med 2015. Det øker fradraget til 18 100 kroner.

Endringen reduserer provenyet med 31 mill. kroner påløpt og 25 mill. kroner bokført sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 15-5 annet ledd. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) med unntak av de punkter der det er gjort endringer i budsjettforliket.

Flertallet viser til at det i budsjettforliket foreslås en økning av det særskilte fradraget for Nord-Troms og Finnmark fra 18 100 til 20 000 kroner.

Flertallet fremmer i tråd med budsjettforliket følgende forslag til erstatning for regjeringens forslag:

«I forslag til lov om endringer i skatteloven under romertall I, gjøres følgende endring:

§ 15-5 annet ledd skal lyde:

(2) Fradraget gis ved skatteberegningen med 20 000 kroner, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og trinnskatt.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

3.6 Gavefradrag

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner foreslås holdt nominelt uendret.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Det gis fradrag i skattepliktig inntekt for pengegaver til visse forhåndsgodkjente frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn, jf. skatteloven § 6-50. Gaven må være på minst 500 kroner til hver organisasjon. I 2021 er det maksimale fradragsbeløpet 50 000 kroner. Beløpsgrensen har økt fra 12 000 kroner i 2013 og er foreslått nominelt videreført i Prop. 1 LS (2021–2022).

Gaver er en privat kostnad. Gavefradraget svekker skattegrunnlaget og kommer i størst grad de med høye inntekter til gode. Fradraget virker kompliserende blant annet fordi det er krevende å avgrense hvilke organisasjoner som skal omfattes.

Regjeringen foreslår å redusere den maksimale fradragsgrensen for pengegaver til frivillige organisasjoner til 25 000 kroner. Forslaget anslås å øke provenyet med om lag 100 mill. kroner påløpt og 80 mill. kroner bokført sammenlignet med forslaget i Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-50 femte ledd annet punktum. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022), der maksimalt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner videreføres nominelt på 50 000 kroner.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen foreslår å redusere maksimalt fradragsbeløp til 25 000 kroner. Skattefradragsordningen ble innført i år 2000 og er ment å stimulere til private gaver, og på den måten gi ideelle og frivillige organisasjoner økt finansiell selvstendighet. Disse medlemmer viser til at fradraget under Solberg-regjeringen ble økt fra 12 000 kroner til

50 000 kroner, og at det i 2019 var om lag 870 000 personer som fikk skattefradrag fra denne ordningen. Disse medlemmer antar at dette vil resultere i en nedgang i private gaver til frivillige organisasjoner, og støtter ikke denne endringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås å beholde maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner på 50 000 kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der Rødt går imot forslaget om å halvere maksimalt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at det er viktig for frivillige organisasjoner å motta finansiell støtte. Frivilligheten er et viktig supplement til statlige organisasjoner. Dette medlem motsetter seg derfor regjeringens forslag om å kutte i maksimal støtte som kan gis skattefritt til frivilligheten. Dette vil redusere frivillige organisasjoners finansieringsgrunnlag og vil kunne ramme mange hardt. Dette medlem viser til eget alternative statsbudsjett hvor dette forslaget er reversert.

3.7 Reisefradrag

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Gjennom reisefradraget gis det fradrag i alminnelig inntekt for skattyters utgifter til reiser mellom hjem og arbeidssted og for besøksreiser til hjemmet. Regjeringen ønsker å legge om reisefradraget på en måte som forenkler satsstrukturen og tar hensyn til at det er mindre fleksibilitet til å velge reisemåte i mindre sentrale områder av landet. Dette henger sammen med regjeringens forslag om å øke CO₂-avgiften med 28 pst. utover prisstigning i 2022. Økt CO₂-avgift kan påvirke husholdningene blant annet gjennom økte priser på fossile drivstoff. Mulighetene for å tilpasse seg en høyere CO₂-avgift påvirkes blant annet av det lokale tilbudet av alternative transportmidler til bil.

For å tilgodese personer som reiser langt i forbindelse med arbeid, foreslår regjeringen å erstatte dagens satsstruktur i reisefradraget med én felles sats på 1,65 kroner.

Beregnete reiseutgifter må være over et visst nivå (bunnbeløp) for at det skal gis reisefradrag. For å ta hensyn til at personer bosatt i mindre sentrale områder kan ha dårligere muligheter for å tilpasse seg den økte CO₂-avgiften, foreslår regjeringen å differensiere bunnbeløpet i reisefradraget med utgangspunkt i SSBs sentralitetsindeks. Skattytere bosatt i kommuner med lavest sentralitet, det vil si kommuner i sentralitetsklasse 4–6, gis med forslaget et lavere bunnbeløp på 14 000 kroner.

For skattytere bosatt i kommuner i sentralitetsklasse 1–3 videreføres gjeldende bunnbeløp på 23 900 kroner nominelt. Bunnbeløpet kan ikke utformes slik at det kommer i strid med retten til fri bevegelse i EØS-avtalen. Av hensyn til våre EØS-forpliktelser foreslås det at skattytere bosatt i andre EØS-land, som ikke omfattes av SSBs sentralitetsindeks, får laveste bunnbeløp. For bosatte utenfor EØS foreslås det å videreføre høyeste bunnbeløp.

Omleggingen til én sats i reiseavstandsmodellen vil virke forenkling for skattytere og Skatteetaten. Differensieringen av bunnbeløpet vil på sin side gi noe økte kostnader for Skatteetaten med systemutvikling og veiledning, og vil kunne virke kompliserende for skattytere, særlig dersom skattyter endrer bostedsadresse. Forslagene anslås samlet å redusere provenyet med om lag 300 mill. kroner påløpt og 240 mill. kroner bokført.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 6-44. I tillegg gjøres det endringer i forskrift. Det foreslås at endringene trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Det gis fradrag i alminnelig inntekt for skattyters utgifter til reiser mellom hjem og arbeidssted (arbeidsreiser) og for pendlers besøksreiser til hjemmet. I 2021 gis det fradrag for utgifter over et bunnbeløp på 23 900 kroner og opp til en øvre grense på 97 000 kroner. For arbeids- og besøksreiser gis det som hovedregel fradrag etter sats per kilometer reisevei, uavhengig av transportmiddel (reiseavstandsmodellen). I 2021 er satsene i reiseavstandsmodellen 1,56 kr/km for reiseavstand opptil 50 000 km og 0,76 kroner for reiseavstand over 50 000 km.

Solberg-regjeringen foreslår i Prop.1 LS (2021–2022) punkt 3.5 å erstatte de to satsene i reisefradraget med én sats på 1,65 kroner. Det er også foreslått å differensiere reisefradraget geografisk, med et bunnbeløp på 14 000 kroner for bosatte i sone 4–6 i SSBs sentralitetsindeks. Det omfatter de minst sentrale kommunene. I sentralitetszone 1–3 videreføres etter forslaget et nominelt uendret bunnbeløp på 23 900 kroner.

Regjeringen vil videreføre forslaget om å erstatte de to satsene i reiseavstandsmodellen med én sats på 1,65 kroner. Det er en forenkling som kommer alle pendlere til gode og da særlig dem med svært lang reisevei. Regjeringen trekker forslaget om å differensiere bunnbeløpet. Forslaget innebærer en svakt begrunnet forskjellsbehandling av skattytere, all den tid det ikke er systematiske geografiske forskjeller i gjennomsnittlige kjørelengder. Samtidig innebærer den EØS-rettslige siden av forslaget at skattytere bosatt i andre EØS-land gis bedre fradragsvilkår enn majoriteten av skattytere bosatt i

Norge. Forslaget strider mot prinsippet om likebehandling i skattesystemet, gjør reisefradraget mer komplisert og vil føre til økte administrative kostnader i Skatteetaten.

Fremfor å differensiere bunnbeløpet i reisefradraget geografisk, foreslår regjeringen å redusere bunnbeløpet til 14 000 kroner for alle. Økt sats og redusert bunnbeløp innebærer at flere pendlere vil få reisefradrag, og at pendlere som allerede har fradraget, vil komme bedre ut ved å få større fradrag.

Samlet medfører regjeringens forslag en betydelig økning av reisefradraget, i tråd med Hurdalsplattformen. Lettelsene utgjør samlet sett om lag 500 mill. kroner påløpt og 400 mill. kroner bokført sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022). Sammenlignet med fremskrevne 2021-regler (referansesystemet for 2022) utgjør lettelsene 800 mill. kroner påløpt og 640 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 6-44 første ledd annet punktum. I tillegg gjøres det endringer i forskrift. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022).

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett hvor det foreslås å reversere regjeringens økning i reisefradraget. Dette medlem fremmer isteden et forslag om å innføre et fradrag i skattbar inntekt for kollektivreiser. Dette innebærer et provenytap på anslagsvis 3,3 mrd. kroner samtidig som skatteutgiften reduseres med 1 mrd. kroner ved samordning med reisefradraget.

3.8 Oppjusteringsfaktor for aksjeinntekter mv.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Siden 2006 har personlige aksjonærer blitt skattlagt etter aksjonærmodellen, og utbytter og aksjegevinster inngår i deres alminnelige inntekt. Aksjonærmodellen skal motvirke at aktive eiere sparer skatt ved å ta ut reelle arbeidsinntekter fra egen bedrift som utbytte, kjent

som inntektsskifting. Da må skattesatsene på utbytte (inkludert selskapsskatt) og lønn (inkludert arbeidsgiveravgift) være om lag de samme på marginen.

Marginalskatten på aksjeutbytte er i dag 6,3 prosentenheter lavere enn høyeste marginalskatt på lønn. For eiere som både arbeider og eier aksjer direkte i et selskap, er det ingen regler som hindrer at reell arbeidsavkastning tas ut som utbytte. Det skaper en mulighet for å spare skatt som fortrinnsvis utnyttes av personer med høy inntekt. Som følge av progresjonen i lønnsbeskatningen vil det for lavere inntekter (opp til trinn 2) lønne seg å ta ut lønn fremfor utbytte. Videre tjenes det opp pensjon i folketrygden på arbeidsinntekter opp til 7,1 G (om lag 743 500 kroner i 2021). Inntekter ut over dette vil det lønne seg å ta ut som utbytte.

Utbytteskatten virker omfordelende. Aksjeinntekter er sterkt konsentrert blant de med høy inntekt og formue. Økt utbytteskatt er derfor i tråd med regjeringens intensjon om et mer omfordelende skattesystem. Det er krevende å skatlegge kapitalinntekter uten at det har uheldige virkninger i økonomien. Økt internasjonal skattekonkurrans har gjort det nødvendig å redusere skatten på selskapsoverskudd. Når kapitalmobiliteten er høy, er det bedre å skatlegge kapitalinntekter på eierens hånd enn på selskapet. Aksjonærmodellen er dessuten utstyrt med et skjermingsfradrag som gjør at utbytteskatten i prinsippet virker nøytralt på investeringer og finansieringsformer. Skatteutvalgets flertall anbefalte i NOU 2014:13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi å fjerne forskjellen i høyeste marginalskattesats på arbeidsinntekter og utbytte helt.

Regjeringen foreslår å redusere forskjellen i marginalskattesatser ved å øke skatten på aksjeutbytte. Det foreslås å øke skatten slik at forskjellen i marginalskattesats på lønn og utbytte reduseres fra 6,3 til 3,5 prosentenheter. Dette gjøres ved å øke oppjusteringsfaktoren i utbytteskatten fra 1,44 til 1,6.

Økt skatt på utbytte kan øke incentivet til å la selskapet finansiere konsumgoder som eieren benytter uten personbeskatning. Dette kan være vanskelig å kontrollere. Problemet med konsum i selskap er utfordrende, og departementet vil gjennomgå reglene for å se om en kan motvirke dette mer effektivt enn i dag. Det kan også være uheldig at det er ulike skattesatser på ulike typer personlige kapitalinntekter. Dersom oppjusteringsfaktoren øker, vil også forskjellen mellom skatt på aksjeinntekter og andre inntekter som for eksempel gevinster på eiendomsinvesteringer eller finansielle instrumenter, øke. Det er riktignok slik at også forskjellen i fradragssatsen for tap øker tilsvarende, noe som virker risikodempende for investor. Den høye satsen vil derfor ikke nødvendigvis føre til vridninger i investeringer mellom ulike aktiva, men store forskjeller i skattesatser kan likevel skape uheldige spenninger i skattesystemet. Før en eventuell ytterligere økning av utbytteskatten

bør det derfor vurderes nærmere hvor store satsforskjeller skattesystemet tåler, også mellom utbytte og andre kapitalinntekter.

Det foreslås tilsvarende økning av oppjusteringsfaktoren i andre bestemmelser i skatteloven.

Forslaget om økt oppjusteringsfaktor gir et proveny på 3 240 mill. kroner påløpt og 2 595 mill. kroner bokført i 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 5-22 annet ledd tredje punktum, § 10-11 første ledd annet punktum, § 10-21 fjerde ledd tredje punktum og åttende ledd tredje punktum, § 10-31 første ledd fjerde punktum og annet ledd annet punktum, § 10-42 tredje ledd bokstav b og § 10-44 første ledd tredje punktum.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022), der oppjusteringsfaktoren i utbytteskatten videreføres på samme nivå som i 2021.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at oppjusteringsfaktoren for utbytte ikke skal økes fra 1,44 til 1,6.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke oppjusteringsfaktoren for utbytte til 1,89, samt å fjerne skjermingsfradraget for utbytte. Dette medlem viser til nærmere omtale av Rødts skattepolitikk i Innst. 3 S (2021–2022).

3.9 Justering av regler om avgiftsplikt som følge av brexit

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Som følge av at Storbritannia har trådt ut av EU (brexit), foreslår departementet en justering i folketrygdlovens regler om avgifter for personer som er omfattet av norsk trygdellovgivning mv.

Storbritannias uttreden fra EU med virkning fra 1. januar 2021 innebar også at Storbritannia opphørte å være part av EØS-avtalen. Den såkalte separasjonsavtalen som er inngått mellom EØS/EFTA-statene og Storbritannia, gjenspeiler i hovedsak de EØS/EFTA-relevante delene av utmeldingsavtalen mellom EU og Storbri-

tannia. Separasjonsavtalen skal sikre opparbeidede rettigheter etter EØS-avtalen til britiske borgere og borgere av EØS/EFTA-stater som har benyttet seg av EØS-avtalens regler om fri bevegelighet før 1. januar 2021. For personer som er omfattet av separasjonsavtalens bestemmelser om trygd, vil trygdeforordningene (forordning (EF) nr. 883/2004 og 987/2009) komme til anvendelse også etter utløpet av overgangsperioden.

Bestemmelsene om trygdekoordinering i separasjonsavtalen er gjennomført ved lov, jf. brexit-loven § 2 første ledd bokstav c.

For å sikre at personer som har tilknytning både til Storbritannia, en EU-stat og en EØS/EFTA-stat skal beholde sine trygderettigheter, er det tatt inn bestemmelser i utmeldingsavtalen og separasjonsavtalen om at bestemmelsene om trygdekoordinering skal gjelde tilsvarende for henholdsvis borgere av EØS/EFTA-stater og unionsborgere. Videre er det inngått en avtale mellom EU og EØS/EFTA-statene om at rettighetene for britiske borgere skal koordineres på samme måte (triangleringsavtalen). Avtalen er inntatt i vedlegg VI del III til EØS-avtalen, og er også gjennomført ved lov, jf. brexit-loven § 2 annet ledd.

Etter folketrygdloven § 23-4 a skal det svares arbeidsgiveravgift og trygdeavgift for ytelser til personer som er omfattet av norsk trygdlovgivning etter EØS-avtalens trygderegler eller annen avtale om trygd inngått med hjemmel i folketrygdloven § 1-3. Tilsvarende gjelder for ytelser til personer som har rett til helsetjenester i et annet EØS-land når Norge er kompetent stat etter EØS-avtalens trygderegler.

For å presisere at det også skal svares arbeidsgiveravgift og trygdeavgift for ytelser til personer som har rettigheter i folketrygden etter separasjonsavtalen, foreslår departementet en justering av folketrygdloven § 23-4 a. Departementet foreslår at det i tredje punktum presiseres at det skal svares avgifter for ytelser til personer som er omfattet av norsk trygdlovgivning etter separasjonsavtalen, eller som har rett til helsetjenester når Norge er kompetent stat etter denne avtalen. Departementet legger til grunn at avgiftsplikt for personer som omfattes av norsk trygdlovgivning etter triangleringsavtalen, følger av folketrygdloven § 23-4 a første punktum, som viser til EØS-avtalens trygderegler. For at personer med rettigheter etter triangleringsavtalen også skal falle inn under § 23-4 a annet punktum, foreslår departementet en mindre justering. Forslaget innebærer at «EØS-land» endres til «EØS-land eller Storbritannia» i § 23-4 a annet punktum.

Forslaget antas ikke å ha administrative eller økonomiske konsekvenser.

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

3.10 Skattefavisert individuell sparing til pensjon

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Maksimalt fradrag for skattefavisert individuell sparing til pensjon foreslås holdt nominelt uendret.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Etter forslag i Prop. 130 LS (2016–2017) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017 ble det innført en ny ordning for skattefavisert individuell sparing til pensjon. Ordningen trådte i kraft 4. november 2017.

Reglene for skattlegging av sparing og uttak etter ordningen fremgår av skatteloven, og ordningen er nærmere regulert i § 6-47 i Finansdepartementets forskrift til skatteloven. Det gis fradrag i alminnelig inntekt for innskudd i individuell sparing til pensjon på inntil 40 000 kroner per år. Beløpet omfatter også forvaltningskostnader mv. Utbetalinger fra ordningen skattlegges som alminnelig inntekt.

Den nye ordningen avløste en ordning for individuell pensjonssparing med fradrag i alminnelig inntekt for innskudd på inntil 15 000 kroner per år. Utbetalinger fra den gamle ordningen ble skattlagt som pensjon, det vil si normalt med trygdeavgift og trinnskatt i tillegg til skatt på alminnelig inntekt. Den gamle ordningen ble lukket for nytegning av kontrakter, men de som hadde eksisterende kontrakter, fikk anledning til å fortsette å betale inn på den gamle ordningen. Fradrag for innskudd i ordningene samordnes, slik at maksimalt fradrag for innskudd i den nye ordningen reduseres med eventuelt innskudd i den gamle.

Verken i den gamle eller den nye ordningen ilegges innestående beløp formuesskatt, og avkastningen av innestående beløp skattlegges ikke løpende.

Formålet med ordningen er å legge til rette for økt sparing til pensjon. Skattefordelene bidrar til å øke avkastningen etter skatt på pensjonssparing i ordningen. Det er likevel usikkert i hvilken grad samlet sparing til pensjonsalder øker, fordi sparing i ordningen også kan skje ved at sparing flyttes fra andre spareformer.

I Prop. 1 LS (2021–2022) er maksimalt årlig sparebeløp foreslått videreført nominelt uendret på 40 000 kroner i den nye ordningen. Høyinntektsgrupper sparer i gjennomsnitt mest i ordningen. Slike fradragsordninger reduserer den reelle progressiviteten i skattesystemet, og å stramme inn ordningen bidrar til omfordeling uten at arbeidsinsentiver svekkes. Regjeringen foreslår at maksimalt årlig beløp reduseres til 15 000 kroner, som i den gamle ordningen. Ordningen vil da fortsatt være

mer gunstig enn før 2017 fordi den nye ordningen typisk gir lavere skatt på utbetalingene. Figur 3.2 i proposisjonen illustrerer at det er klart størst andel i de høyeste inntektsgruppene som får økt skatt av at maksimalt årlig sparebeløp reduseres.

Forslaget anslås å øke provenyet med 235 mill. kroner påløpt og 190 mill. kroner bokført i 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-47 første ledd bokstav d. Det foreslås at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens lovforslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022) der maksbeløpet for individuell sparing til pensjon foreslås videreført på 40 000 kroner. Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for pensjonssparing, og mener det er uheldig at regjeringen vil redusere maksbeløpet til 15 000 kroner og dermed gjør det mindre interessant med individuell pensjonssparing.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at maksimalt fradrag for individuell sparing til pensjon økes fra 15 000 kroner til 40 000 kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der IPS-ordningen avvikles.

3.11 Skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Regjeringen ønsker å stimulere ansatte til å bli medeiere i selskapet de jobber i, og foreslår å heve grensen for hvor stor fordel i form av aksjer til underkurs ansatte kan motta skattefritt.

Ordningen skal stimulere til medeierskap i selskapet, og regjeringen har i Granavolden-plattformen uttalt at ordningen skal styrkes. Den maksimale skattefrie fordel ble oppjustert fra 1 500 til 3 000 kroner i forbindelse med Statsbudsjettet 2017 og ytterligere til 5 000 kroner våren 2020 ved Stortingets behandling av Prop. 126 L (2019–2020) Endringer i skatteloven (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet). Fra 2021 ble

beløpsgrensen økt fra 5 000 til 7 500 kroner og rabattsatsen fra 20 pst. til 25 pst., jf. Prop. 1 LS (2020–2021).

Rabattsatsen foreslås nå økt fra 25 pst. til 30 pst. fra 2022. Forslaget anslås å redusere provenyet med 3 mill. kroner påløpt og 2 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 5-14 første ledd bokstav a. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Ansatte som på grunn av ansettelsesforholdet erverver aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet til underkurs, oppnår en fordel vunnet ved arbeid. Fordelen utgjør differansen mellom markedsprisen og det den ansatte betaler for aksjene, og er som hovedregel skattepliktig som lønn. Fordelen inngår i grunnlaget for arbeidsgiveravgift, og føres til inntekt hos den ansatte det året den ansatte blir eier av aksjen.

Etter skatteloven § 5-14 første og annet ledd kan det på nærmere vilkår likevel gis en skattefri fordel i form av underkurs ved ansattes erverv av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet. Skattefritaket gjelder bare hvis tilbudet om aksjekjøp omfatter alle ansatte i selskapet. Fordelen er begrenset til 25 pst. av aksjenes markedsverdi, men maksimalt 7 500 kroner per ansatt per inntektsår. Regjeringen Solberg har etter 2016 utvidet ordningen i flere omganger. I 2016 var rabattsatsen og beløpsgrensen henholdsvis 20 pst. og 1 500 kroner. I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslås det å utvide ordningen ytterligere, ved å øke satsen for skattefri rabatt til 30 pst.

Ordningen kan stimulere til at flere ansatte blir medeiere i arbeidsgiverselskapet. Prinsipielt er det imidlertid uheldig at avlønning i form av aksjer mv. skattefavouriseres fremfor ordinær kontantlønn. All avlønning bør skattlegges likt. Det er også uheldig at skattesystemet bidrar til at ansatte eksponeres for mer risiko, i den grad ordningen stimulerer til at flere knytter både lønnsinntekt og spareavkastning til samme selskap.

Regjeringen foreslår å oppheve ordningen med skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet. Det antas at ordningen i størst grad kommer høyinntektsgrupper til gode, og at utviklingen derfor bidrar til omfordeling. Forslaget må ses i sammenheng med at regjeringen opprettholder regjeringen Solbergs forslag til ny opsjonsskatteordning. Den er mer målrettet, og i tråd med målet i Hurdalsplattformen om at flere ansatte skal kunne ta del i verdiskapingen i oppstarts- og vekstselskap.

Å avvikle ordningen anslås å øke provenyet med om lag 133 mill. kroner påløpt og 107 mill. kroner bokført i 2022, sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endringer i skatte- loven § 5-14. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens lovforslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg i Prop. 1 LS (2021–2022) opprettholder ordningen med ansattes kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskapet, og er forundret over at regjeringen Støre ønsker å fjerne denne ordningen. Disse medlemmer mener det er positivt at ansatte stimuleres til å eie aksjer i bedriften de jobber i og dermed kan ta del i verdistigningen på lik linje med andre aksjonærer, som et supplement til det ordinære ansettelsesforholdet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at ordningen med skattefri fordel ved ansattes kjøp av aksjer skal videreføres.

3.12 Frikort / nedre grense trygdeavgift

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Personlige skattytere betaler en trygdeavgift på personinntekt som overstiger en nedre grense på 59 650 kroner i 2021. Siden det ikke innkreves restskatt for beløp under 100 kroner, er den såkalte frikortgrensen noe høyere enn den nedre grensen for å betale trygdeavgift. Den utgjør 60 000 kroner i 2021. Det betyr at man kan tjene inntil 60 000 kroner uten at det trekkes skatt av lønn. Deretter betales det 25 pst. trygdeavgift på den delen av personinntekten som overstiger den nedre grensen, inntil det lønner seg å betale trygdeavgift etter de ordinære satsene av hele personinntekten.

Frikortgrensen gjør det enkelt for de som har sitt første møte med arbeidslivet, og det kan bidra til å motivere skoleelever og studenter til deltids- og sesongarbeid. På den annen side utsetter frikortgrensen tidspunktet for når unge må forholde seg til skattesystemet og bidra til å finansiere velferdssamfunnet.

I 2021 ble den nedre grensen for å betale trygdeavgift økt med 5 000 kroner, fra 54 650 til 59 650 kroner. I 2022 foreslår regjeringen å lønnsjustere den nedre grensen i trygdeavgiften, til 61 450 kroner.

Departementet viser til forslag til endring i folketrygdloven § 23-3 fjerde ledd. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslås nedre grense for å betale trygdeavgift lønnsjustert, jf. forslag til endring i folketrygdloven § 23-3 fjerde ledd. Regjeringen trekker forslaget og foreslår å videreføre grensen nominelt fra 2021, slik at frikortgrensen opprettholdes på 60 000 kroner. Grensen har normalt vært videreført nominelt når det ikke har vært foreslått særskilte endringer. Nominell videreføring anslås å øke provenyet med 30 mill. kroner påløpt og 25 mill. kroner bokført i 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket foreslås en økning av frikortgrensen fra 60 000 til 65 000 kroner.

Flertallet fremmer i tråd med budsjettforliket følgende forslag til erstatning for regjeringens forslag:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 64 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 64 650 kroner.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022) der frikortgrensen justeres til 61 450 kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås å øke frikortgrensen til 100 000 kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der frikortgrensen økes til 61 450 kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne slutter seg til regjeringens lovforslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

4. Skattlegging av ansatteopsjoner i selskap i oppstarts- og vekstfasen

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2021–2022)

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at oppstartsselskap skal få gjennomført lønnsomme investeringer, vokse og bidra til sysselsetting og verdiskaping. Et betydelig virkemiddelapparat som omfatter muligheter for offentlige tilskudd og lån (Innovasjon Norge) og særskilte skattefordeler, bidrar til det.

Oppstartsselskap som opplever mangelfull kapitaltilgang og stram likviditet, kan ha vanskeligere for å tilby konkurransedyktig lønn til de ansatte enn mer etablerte selskap. Oppstartsselskap kan dessuten oppleves som mindre attraktive arbeidsgivere fordi det kan være noe større risiko forbundet med å være ansatt i slike selskap. Disse forholdene kan delvis løses ved å tilby ansatte deler av avlønningen i form av opsjoner i stedet for kontantlønn. Ansatteopsjoner kan gjøre det lettere for selskap å rekruttere og beholde dyktige ansatte. Videre kan medeierskap i egen bedrift virke motiverende og dermed gi økt produktivitet og lønnsomhet. Derfor innførte regjeringen en særskilt opsjonsskatteordning for små oppstartsselskap fra 1. januar 2018. Gjennom en særlig gunstig skattlegging av slike ansatteopsjoner kan det bli mer attraktivt å arbeide i små oppstartsselskap. Ordningen er mer gunstig enn den som gjelder for ansatteopsjoner generelt, og kan derfor styrke evnen små oppstartsselskap har til å rekruttere dyktige ansatte i møte med konkurranse fra mer etablerte selskap.

Til tross for at den gjeldende opsjonsskatteordningen har blitt utvidet i flere omganger, har bruken vært beskjeden. Det kan skyldes at den oppleves som komplisert, og at den kan skape likviditetsutfordringer for den ansatte når opsjonen innløses i aksjer. Regjeringen foreslår derfor at den nå erstattes av en enklere og mer gunstig og forutsigbar ordning. Forslaget til ny ordning har vært på høring. Høringsinstansene stilte seg i hovedsak positive til forslaget. Forslaget som nå fremmes, er i tråd med høringsforslaget.

I den nye ordningen vil verken tildeling eller innløsning av opsjonen utløse skatteplikt. Beskatning skjer i tråd med aksjonærmodellen først når aksjene realiseres, jf. skatteloven §§ 10-30 flg. Det er ingen lønnsbeskatning, slik det er i den eksisterende ordningen.

Regjeringen mener at begrunnelsen for ordningen ikke bare er relevant for små oppstartsselskap, men også selskap i en vekstfase. Det foreslås derfor at den nye ordningen gjøres tilgjengelig for flere slike selskap.

Departementet foreslår at ordningen kan benyttes av ikke-børsnoterte aksjeselskap som er hjemmehøren-

de i riket, eller et tilsvarende utenlandsk selskap med begrenset skatteplikt til Norge. Selskapets gjennomsnittlige antall årsverk kan være opptil 50, og verken samlede driftsinntekter eller balansesum kan være over 80 mill. kroner i inntektsåret før tildeling av opsjonen. Selskapet kan være opptil ti år i tildelingsåret, medregnet stiftelsesåret. Den ansatte må i gjennomsnitt arbeide minimum 25 timer per uke i selskapet fra tildeling til innløsning av opsjonen. Den ansatte kan på tildelingstidspunktet maksimalt kontrollere 5 pst. av aksjene i selskapet. Ett eller flere offentlige organer kan alene eller til sammen ikke kontrollere 25 pst. eller mer av kapital- eller stemmeandelene i selskapet. For å ta i bruk den nye ordningen kan ikke innløsningskursen være lavere enn markedsverdien av de underliggende aksjene på tildelingstidspunktet. Opsjonen må tildeles den ansatte personlig, og kan ikke overdras til andre. Opsjonen kan innløses i aksjer tidligst tre og senest ti år etter at opsjonen er tildelt. Ordningen avgrenses mot selskap med enkelte typer næringsvirksomhet, som ikke anses å ha behov for en skattefavisert opsjonsordning, samt virksomhet som etter EØS-retten ikke kan motta slik støtte. I tråd med EØS-retten avgrenses ordningen også mot selskap med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig tildelt statsstøtte eller som er i økonomiske vanskeligheter.

Det vil være en øvre grense på 60 mill. kroner på den samlede markedsverdien av underliggende aksjer som selskapet kan utstede i opsjoner under ordningen. Tilsvarende innføres det en øvre grense på 3 mill. kroner på den samlede markedsverdien av underliggende aksjer den enkelte ansatte kan ha opsjon på under ordningen. Disse grensene innebærer at de underliggende aksjene må verdsettes på tildelingstidspunktet. Selskapet må rapportere inn opplysninger ved tildelingen av opsjonene til skattemyndighetene og enkelte opplysninger ved innløsning av opsjonene.

Det vil innføres overgangsregler slik at opsjoner som er utstedt etter gjeldende regler, overføres til den nye ordningen.

For opsjoner som utstedes etter særreglene for små oppstartsselskap, foreslår departementet at det fra og med 12. oktober 2021 gjelder tilleggsvilkår om at innløsningskursen på aksjene må være lik eller høyere enn markedsverdien ved tildelingstidspunktet, og at en enkelt ansatt ikke kan tildeles nye opsjoner som gjør at samlet markedsverdi på de underliggende aksjene overstiger 3 mill. kroner på tildelingstidspunktet. Grensen på 3 mill. kroner per ansatt inkluderer tidligere utstedte opsjoner under særordningen. For de tidligere utstedte opsjonene legges det til grunn at avtalt innløsningskurs tilsvarer markedsverdien. Verdien av underliggende aksjer fra opsjoner under særordningen for små oppstartsselskap tildelt før 12. oktober 2021, skal inngå i denne

beregningen, og verdien av underliggende aksjer for disse opsjonene skal settes lik innløsningskursen.

Den nye ordningen anses som statsstøtte og må utformes innenfor rammene av hva EFTAs overvåkningsorgan (ESA) kan godkjenne. Ordningen kan ikke iverksettes før den er godkjent av ESA.

Forslaget vil ha administrative konsekvenser både for selskapene og Skatteetaten. Skatteetaten må tilpasse den eksisterende innrapporteringsløsningen til den nye ordningen, samt bruke ressurser på veiledning, oppfølging og manuell kontroll mv. Selskap som velger å ta i bruk ordningen, må sørge for at verdien av aksjer tilknyttet ordningen på selskapsnivå og ansattnivå ikke overskrider de fastsatte grensene på tildelingstidspunktet. De samlede administrative konsekvensene for selskapene og Skatteetaten antas å være beskjedne.

På usikkert grunnlag anslås det at forslaget vil redusere provenyet med 60 mill. kroner påløpt og 50 mill. kroner bokført i 2022. Det langsiktige provenytapet er mindre, fordi noe proveny kommer tilbake etter hvert som aksjene realiseres og eventuell gevinst beskattes.

Etter de generelle reglene for beskatning av opsjoner i arbeidsforhold skal verdien av opsjonen, fratrukket det den ansatte betaler for opsjonen, skattlegges som lønnsinntekt på innløsningstidspunktet. Prinsipielt skulle den lønnskattpliktige fordelingen av opsjoner i arbeidsforhold være fastsatt til verdien av opsjonen på tildelingstidspunktet, fratrukket det den ansatte betaler for opsjonene. Gjeldende generelle regler innebærer imidlertid at også den delen av verdistigningen som prinsipielt sett skulle ha vært ansett som avkastning av investert kapital, skattlegges som lønnsinntekt. Regjeringen vil vurdere om det er mulig å finne en modell som gir et mer korrekt resultat og er administrativt håndterbar. Erfaringene med den nye modellen som nå foreslås for ansatteopsjoner i selskap i oppstarts- og vekstfasen, kan komme til nytte ved en slik vurdering.

Departementet viser til forslag til endringer i gjeldende ordning i skatteloven § 5-14 fjerde ledd og foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med 12. oktober 2021.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 5-14 fjerde ledd og forslag til overgangsregler for opsjoner utstedt under gjeldende ordning. Departementet foreslår at disse trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

Departementet viser til forslag til endring i skatteforvaltningsloven § 7-10 første ledd bokstav h og foreslår at endringen trer i kraft 1. januar 2022.

Øvrige endringer gjennomføres ved endring av forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven § 5-14-12 og skatteforvaltningsforskriften § 7-10 del I.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der Rødt går imot den foreslåtte ordningen for skattlegging av ansatteopsjoner.

5. Formuesskatt

5.1 Verdsettelsen av aksjer og driftsmidler mv.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

I 2017 ble en egen og lavere verdsettelse av arbeidende kapital innført. Den lavere verdsettelsen gjelder for aksjer og driftsmidler mv., inkludert næringseiendom, samt tilhørende gjeld. For 2021 verdsettes arbeidende kapital til 55 pst. av formuesskattegrunnlaget. Regjeringen foreslår å redusere formuesverdien ytterligere til 50 pst. fra 2022.

Forslaget om å senke verdsettelsen av arbeidende kapital til 50 pst. vil også omfatte næringseiendom som hoteller og overnattingssteder. I lys av at verdsettelsen av arbeidende kapital er redusert fra 80 pst. i 2018, og på bakgrunn av dialogen med ESA om en eventuell egen ordning, vil ikke departementet gå videre med forslaget fra Meld. St. 19 (2016–2017) om en særskilt verdsettelsesrabatt for hoteller og overnattingssteder nå. Departementet vil videre peke på at den effektive formuesskattesatsen for hoteller og overnattingssteder er lavere både i 2021 og med regjeringens forslag i 2022, enn den var i 2013.

Lavere verdsettelse av aksjer og driftsmidler mv. gjør det mer lønnsomt å kanalisere privat sparing til investeringer i norske arbeidsplasser og næringsvirksomhet. Det bidrar også til å dempe skattefordoringsingen av bolig relativt til næringsvirksomhet. Mange bedrifter er også rammet av konsekvensene av den pågående pandemien. Redusert skatt på aksjer og driftsmidler mv. kan bidra til at private eiere i større grad kan investere i eksisterende og nye arbeidsplasser.

Forslaget antas å redusere provenyet med om lag 790 mill. kroner påløpt og 630 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven §§ 4-10 syvende ledd, 4-12, 4-17 og 4-40. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslår Solberg-regjeringen å fortsette nedtrappingen av formuesskatten på aksjer og driftsmidler (herunder næringseiendom), slik at verdsettelsen av formue reduseres til 50 pst. av formuesgrunnlaget for 2022. Dette er halvparten av det bankinnskudd og obligasjoner verdsettes til. Primærbolig verdsettes til 25 pst. av formuesgrunnlaget, og fritidsbolig er verdsatt gjennomgående lavt (anslagsvis 20 pst. i gjennomsnitt). I tillegg til formelle rabatter er mange av formuesgrunnlagene vanskelige å verdsette, og enkelte eiendeler inngår ikke i verdsettelsesgrunnlaget.

Jevnere verdsettelse av formuesobjekter kan redusere de samfunnsøkonomiske kostnadene ved formuesskatten fordi sparingen da i større grad kanaliseres dit avkastningen er størst for samfunnet i stedet for dit investor sparer mest formuesskatt. Dette kan oppnås ved å heve verdsettelsen av undervurderte formuesobjekter. Økt verdsettelse av aksjer mv. vil sammen med økt bunnfradrag gi formuesskatten en bedre innretning og gjøre den mer omfordelende.

I Hurdalsplattformen står det at aksjer og næringseiendom mv. skal verdsettes til 80 pst. Regjeringen ønsker å vurdere en ny avgrensning som skjærmer driftsmidler fra økt verdsettelse i formuesskatten. Dette krever en nærmere utredning. Regjeringen foreslår derfor i denne omgang en moderat økning i verdsettelsen av aksjer og driftsmidler mv., fra 55 pst. i 2021 til 65 pst. i 2022.

Forslaget vil øke provenyet med om lag 2 375 mill. kroner påløpt og 1 900 mill. kroner bokført i 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven §§ 4-10 syvende ledd, 4-12, 4-17 og 4-40. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) med unntak av de punkter der det er gjort endringer i budsjettforliket.

Flertallet viser til at det i budsjettforliket foreslås en økning i verdsettelsen av aksjer og driftsmidler mv. fra 65 til 75 pst.

Flertallet fremmer i tråd med budsjettforliket følgende forslag til erstatning for regjeringens forslag:

«I forslag til lov om endringer i skatteloven under romertall I, gjøres følgende endringer:

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av næringseiendom settes til 75 prosent av eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierede kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 75 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 75 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 75 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 75 prosent av aksjeandelens verdi.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdsettes til 75 prosent av skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 75 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022).

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i løpet av sin regjeringstid reduserte formuesskattesatsen fra 1,1 pst. til 0,85 pst. samtidig som verdsettelsen av aksjer og driftsmidler mv. ble redusert fra 100 pst. til 50 pst. Disse medlemmer mener at dette var viktige grep for å gjøre det mer attraktivt å eie og drive norske bedrifter. Disse medlemmer registrerer samtidig at regjeringen Støre i budsjettavtalen med Sosialistisk Venstreparti øker skattesatsen til 0,95 pst. for formuer over 1,7 mill. kroner og til 1,1 pst. for formuer over 20 mill. kroner. Samtidig reduseres verdsettelsesrabatten på arbeidende kapital fra 50 pst. til 25 pst. Disse

medlemmer merker seg at dette betyr om lag en doubling i beskatning av store formuer og en økning med omtrent to tredeler for eierskap av mindre bedrifter. Dette medfører en betydelig skatteskjerpelse for norske bedriftseiere, som betyr at bedriftene vil bli tappet for vesentlige midler som alternativt kunne blitt reinvestert i vekst, maskiner eller nye arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at verdsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten ikke skal økes.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der verdsettelsen av aksjer og driftsmidler settes til 100 pst.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett hvor det foreslås å øke verdsettelsen av aksjer og driftsmidler til 77,5 pst. og hvor det foreslås innført en trinnvis formuesskatt der den statlige andelen av formuesskatten økes med 0,15 prosentpoeng for formuer over 10 mill. kroner og 0,5 prosentpoeng for formuer høyere enn 50 mill. kroner samtidig som bunnfradraget heves til 2 mill. kroner.

5.2 Verdsettelse av primærboliger med høy verdi

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Primærboliger, som normalt vil være den ene boligen skattyter selv bor i, verdsettes til 25 pst. av en beregnet omsetningsverdi, jf. skatteloven § 4-10. Kun fysiske personer kan ha en primærbolig for formuesskatteformål.

Regjeringen foreslår å øke verdsettelsen av primærboliger med høy verdi, slik at verdsettelsesprosenten blir 50 for den delen av verdien som overstiger 15 mill. kroner. Verdsettelsen vil være 25 pst. av verdien opp til og med 15 mill. kroner. Forslaget vil dermed ikke ha konsekvenser for skattytere som eier boliger med en omsetningsverdi under 15 mill. kroner. Forslaget kan redusere insentivene til å spare i dyre boliger fremfor i næringsvirksomhet, og vil styrke omfordelingen gjennom formuesbeskatningen av bolig.

Eie av primærbolig, i motsetning til de fleste andre eiendeler med lav verdsettelse, gir ikke gjeldsreduksjon, jf. skatteloven § 4-19. Den forholdsmessige andelen av skattyters gjeld som tilordnes primærboligen, kommer fullt ut til fradrag ved formuesfastsettingen. Kombinert med den lave verdsettelsen behandles primærboliger dermed svært gunstig i formuesskatten. Det er tilsiktet. Samtidig må hensynet til primærboligeierne avveies mot hensynet til å stimulere til investeringer i formues-

objekter der den samfunnsøkonomiske avkastningen kan være høyere, blant annet i næringsvirksomhet. Høyere verdsettelse for primærboliger med høy verdi bidrar til å balansere disse hensynene.

Endringen medfører ikke vesentlig merarbeid for skattyter. Endringen antas heller ikke å ha vesentlige administrative konsekvenser for Skatteetaten.

Forslaget anslås å føre til at om lag 16 600 personer vil få økt skatten isolert sett med i gjennomsnitt om lag 4 500 kroner i året.

Det anslås at forslaget vil øke statens inntekter med om lag 75 mill. kroner påløpt og 60 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 4-10 annet ledd nytt tredje punktum. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

I Prop. 1 LS (2021–2022) foreslås det å øke verdsettelsen av primærboliger fra 25 til 50 pst. for den delen av beregnet eller dokumentert omsetningsverdi som overstiger 15 mill. kroner. Regjeringen foreslår å la den økte verdsettelsen gjelde for omsetningsverdi over 10 mill. kroner. De fleste boligene har en lavere markedsverdi enn dette, og boliger vil fortsatt være skattemessig gunstig behandlet. Forslaget bør ses i sammenheng med forslaget om å øke bunnfradraget i formuesskatten. Et ektepar uten gjeld eller annen formue vil med økningen i bunnfradraget til 1,65 mill. (3,3 mill. for paret samlet) kunne ha en primærbolig med beregnet markedsverdi på 11,6 mill. kroner før formuesverdien av boligen overstiger bunnfradraget.

Forslaget øker provenyet med 215 mill. kroner påløpt og 170 mill. kroner bokført sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Departementet viser til forslag til endring av skatteloven § 4-10 annet ledd nytt tredje punktum. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens lovforslag i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 LS (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at verdsettelsen av primærboliger ikke skal økes. Disse medlemmer viser til at dette fort kan utvikles til en ny boligskatt for alle primærboliger.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der bunnfradraget økes til 1,8 mill. kroner og verdsettelsesrabatten for primærboliger med markedsverdi over 10 mill. kroner fjernes.

5.3 Verdsettelse av sekundærboliger

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Formuesverdien av sekundærboliger har økt fra 50 pst. av formuesgrunnlaget i 2013 til 90 pst. i 2021. Regjeringen foreslår å øke verdsettelsen ytterligere til 95 pst. av beregnet eller dokumentert omsetningsverdi.

Muligheten for å benytte dokumentert omsetningsverdi gjør at skattyter ikke skal måtte betale skatt med utgangspunkt i en beregnet omsetningsverdi som er for høy.

Det anslås at om lag 187 500 personer vil få økt skatten isolert sett, med i gjennomsnitt om lag 1 000 kroner i året.

Det anslås at økt verdsettelse vil øke statens inntekter med om lag 195 mill. kroner påløpt og 155 mill. kroner bokført i 2022.

Departementet viser til forslag til endringer i skatte-loven § 4-10 tredje ledd. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Rødt, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der det foreslås at verdsettelsen av sekundærboliger ikke skal økes.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative budsjett, der verdsettelsesrabatten for sekundærboliger fjernes.

5.4 Formuesskatt på fiskeri- og oppdrettstillatelser

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Fiskeritillatelser og tillatelser til å drive fiskeoppdrett (akvakultur) som ikke er tidsbegrensede, er selvstendige formuesobjekter som i utgangspunktet skal

inngå i formuesskattegrunnlaget. I dag formuesbeskattes i praksis likevel bare tillatelser som er ervervet fra og med 1. januar 1998. Dette skillet fremgår ikke av skatte-loven, men har vært lagt til grunn i fastsettingspraksis og i Skatteetatens håndbok, Skatte-ABC, siden 1999. Det var trolig administrative hensyn som var bakgrunnen for at dette skillet etablerte seg.

Regjeringen foreslår å oppheve denne praksisen, som uten noen god begrunnelse favoriserer skattytere som eier eldre tillatelser fremfor nyere.

De fleste eksisterende fiskeritillatelsene anses i dag ervervet etter 1998. Den foreslåtte endringen vil derfor i liten grad medføre økt skattlegging av eiere av slike tillatelser. Forslaget vil derimot få større praktisk betydning for eiere av oppdrettstillatelser fordi i overkant av 25 pst. av disse er ervervet før 1998, og derfor har vært holdt utenfor formuesbeskatning.

Hovedregelen er at skattepliktig formue skal fastsettes til omsetningsverdi. Til tross for dette innrapporterer de fleste virksomhetene i oppdrettsnæringen formuesverdier som er betydelig lavere. Departementet mener derfor at det er behov for å gi nærmere retningslinjer for verdifastsettelsen som kan gjøre det lettere for virksomhetene å rapportere korrekte formuesverdier. Departementet mener at dagens auksjonspriser kan gi et godt utgangspunkt for verdsettelsen av oppdrettstillatelser. Nærmere veiledningsmateriale må utarbeides av Skatteetaten i samråd med departementet. På lengre sikt vil departementet vurdere om det bør innføres en forskriftsfestet sjablongmodell for verdsettelsen.

Departementets forslag vil bidra til riktigere verdsettelse og til å styrke skattegrunnlaget. Brede skattegrunnlag er en forutsetning for å holde lave skattesatser og dermed begrense de samfunnsøkonomiske kostnadene ved beskatning. Dette er videre en forutsetning for at progressiviteten i skattesystemet skal ha den tilslakte virkningen på fordelingen av skattebyrden. Forslaget vil også bøte på en urimelig forskjellsbehandling til ugunst for børsnoterte oppdrettsselskap, ettersom eierandeler i børsnoterte selskap fastsettes til markedsverdi i formuesskatten og dermed ikke har den samme lave eller manglende skattleggingen som eierandeler i ikke-børsnoterte oppdrettsselskap.

Det anslås at endringene vil øke provenyet med om lag 260 mill. kroner påløpt og 210 mill. kroner bokført.

Det vises til forslag til ny § 4-54 i skatteloven. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag der det foreslås at etablert praksis for formuesverdsettelse av fiskeri- og oppdrettstillatelser ikke skal endres.

5.5 Særskilt verdsettelse av erstatning ved tap av egen bolig

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS TILLEGG 1 (2021–2022)

Regjeringen foreslår å innføre en ny regel for verdsettelse av erstatningsbeløp ved tap av egen bolig. Personer som opplever at egen bolig går tapt i forbindelse med brann eller naturskade, og dermed mottar penger som erstatning for boligen, kan få økt formuesskatt dersom de ikke rekker å erverve ny bolig før 1. januar det påfølgende året. Dette kan oppleves som urimelig. Regjeringen foreslår derfor at erstatning for tap av egen bolig (primærbolig) skal verdsettes til samme prosentandel av omsetningsverdien som primærboliger det inntektsåret erstatningen utbetales.

Departementet viser til forslag til ny § 4-55 i skatte-loven. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

6. Konsernbidrag til utenlandsk datterselskap

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2021–2022)

Reglene om konsernbidrag innebærer at giverselskapet på visse vilkår kan kreve fradrag for konsernbidrag til et annet konsernselskap, samtidig som bidraget anses som skattepliktig inntekt for mottakerselskapet, jf. skatteloven §§ 10-2 til 10-4. Dette gir mulighet for inntektsutjevning mellom selskap som inngår i samme konsern. For å beskytte det norske skattefundamentet, gjelder konsernbidragsreglene som hovedregel bare for bidrag mellom selskap som er hjemmehørende i Norge.

I en rådgivende uttalelse av 13. september 2017 kom EFTA-domstolen til at begrensningen til selskap som er hjemmehørende i Norge, går for langt i tilfeller der et konsernbidrag til et utenlandsk datterselskap hjemmehørende innenfor EØS, dekker et «endelig tap» i datterselskapet.

Høyesterett la i Yara-dommen, avsagt 28. januar 2019 (HR-2019-140-A), EFTA-domstolens uttalelse til grunn. Høyesterett kom til at det i de norske konsernbi-

dragsreglene må innfortolkes en fradragsrett for konsernbidrag til utenlandsk datterselskap hjemmehørende innenfor EØS, når konsernbidraget dekker et «endelig tap» i datterselskapet.

Departementet foreslår å lovfeste en slik begrenset fradragsrett. Forslaget skal sikre at reglene om konsernbidrag er i tråd med EØS-retten. En generell adgang til fradrag for konsernbidrag til utenlandske konsernselskap, ville gi flernasjonale konsern stor frihet til selv å bestemme hvor stor andel av overskudd opptjent i Norge som skal beskattes her. Det ville gi mulighet til å redusere det norske skattegrunnlaget ved å flytte overskudd fra Norge til land med lavere beskatning. Adgang til fradrag for konsernbidrag til dekning av underskudd opparbeidet i en annen stat, foreslås derfor kun innført i det omfang EØS-retten krever.

Forslaget som fremmes, er i hovedsak i tråd med forslaget i høringsnotatet, men er justert på enkelte punkt. I tillegg foreslår departementet at begrepet «endelig tap» erstattes med «endelig underskudd».

Forslaget innebærer at et morselskap som er skattemessig hjemmehørende i Norge, kan kreve fradrag for konsernbidrag til dekning av et «endelig underskudd» i et datterselskap som er hjemmehørende, reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i en annen EØS-stat. For at et underskudd skal kunne anses endelig, er det blant annet oppstilt vilkår om at det ikke er, har vært eller kan bli mulig for datterselskapet eller noen annen å få fradrag for underskuddet i den stat datterselskapet er hjemmehørende. Det er et vilkår at det senest umiddelbart etter utgangen av inntektsåret konsernbidraget ytes for, er satt i gang en prosess for å likvidere datterselskapet. Datterselskapet må som hovedregel være likvidert i løpet av dette året. Det foreslås også særlige regler om beregningen av størrelsen på fradraget.

Forslaget innebærer en lovfesting av gjeldende rett, og antas ikke å ha vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Departementet viser til forslag til ny § 10-5 i skatte-loven.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

7. Næringsbeskatning for øvrig

7.1 Grunnrenteskatt for vannkraft – fradrag for selskapsskatt

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Regjeringen foreslår endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å ta hensyn til samvirkningen med selskapsskatten. I statsbudsjettet for 2021 ble grunnrenteskatten for vannkraft lagt om til en kontantstrømskatt med umiddelbar utgiftsføring for nye investeringer. Kontantstrømskatten ilegges sammen med ordinær selskapsskatt. Som følge av omleggingen til kontantstrømskatt er det behov for tilpasninger for å sørge for at skatene virker godt sammen og at kontantstrømskatten virker nøytralt. Målet er at de to skattene til sammen ikke fører til større vridninger enn det som følger av ordinær selskapsskatt.

Problemstillingen og ulike løsningsalternativ ble omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021. I et høringsnotat av 11. mai 2021 foreslo departementet en modell der grunnrenterelatert selskapsskatt fradragsføres i grunnlaget for grunnrenteskatten.

Regjeringen fremmer nå forslag i samsvar med forslaget som har vært på høring.

Når grunnrenterelatert selskapsskatt fradragsføres, blir skattegrunnlaget i grunnrenteskatten lavere. Det foreslås derfor at grunnrenteskattesatsen teknisk oppjusteres fra 37 pst. til 47,4 pst. for å videreføre samme effektive marginalsatt som i dag, 59 pst.

Forslaget vil isolert sett gi et provenytap sammenlignet med reglene som ble vedtatt i budsjettet for 2021 ved en statisk beregning. Forslaget anslås å gi en påløpt reduksjon i skatteinntektene for 2021 på om lag 280 mill. kroner sammenlignet med gjeldende regler. Provenytapet bokføres i 2022. Provenytapet på kort sikt vil i stor grad motsvares av økte skatteinntekter i påfølgende år. Omleggingen til kontantstrømskatt blir samlet sett om lag provenynøytral i nåverdi. Forslaget vil ikke innebære vesentlige økte administrative kostnader for Skatteetaten eller selskapene.

Departementet viser til forslag til ny bokstav c i skatteloven § 18-3 tredje ledd med ikrafttredelsesregel og forslag til endring i Stortingets skattevedtak for 2021 § 3-4. Det forutsettes også en endring i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 18-8-3.

Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at staten vil motta et betydelig større proveny fra grunnrenteskatten for vannkraft. Dette medlem viser til at dette provenyet ikke bør brukes til å styrke statens finansielle stilling, men i stedet deles ut igjen til folket. Dette medlem viser til at det kan forventes høye strømpriser også i årene fremover og har derfor fremmet forslag om å etablere et system hvor grunnrenteskatteinntekter over et visst tak deles ut igjen til alle innbyggere i Norge, barn inkludert. Dette medlem viser til egen omtale og forslag fremmet i Innst. 3 S (2021–2022) samt løse forslag fremmet under finansdebatten 2. desember 2021.

7.2 Fradrag for kildeskatt på renter og royalty mv. for NOKUS-deltakere

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

I revidert nasjonalbudsjett for 2021 ble det innført en ny regel om fradrag i inntektsskatt for norske deltakere i NOKUS-selskap, se Prop. 194 LS (2020–2021), kapittel 8 og Innst. 599 L (2020–2021), kapittel 8. Skattefradraget tilsvarende deltakerens forholdsmessige andel av kildeskatt på renter, royalty og leiebetalinger for visse fysiske eiendeler betalt av NOKUS-selskapet. Formålet med regelen er å hindre dobbeltbeskatning i tilfeller der en betaling blir ilagt både kildeskatt på NOKUS-selskapets hånd, og NOKUS-skatt på de norske NOKUS-deltakere.

Kildeskattesatsen på renter og royalty mv. er 15 pst., men satsen kan være redusert i skatteavtale. Hvis det er trukket for høy kildeskatt ved betalingen, kan selskapet i etterkant søke refusjon.

Slik regelverket er utformet, fremstår det noe uklart om det nye skattefradraget for skatt for NOKUS-deltakere etter skatteloven § 16-70 kan basere seg på trukket kildeskatt, uavhengig av om skattesatsen er redusert i skatteavtale. Departementet foreslår derfor en presisering av regelen, som tydeliggjør at fradraget for skatt er begrenset til deltakerens forholdsmessige andel av den kildeskatten NOKUS-selskapet kan ilegges etter skatteavtale. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 16-70 første ledd. Endringene vil ikke ha provenyvirkninger. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2021.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

8. Unntaket fra merverdiavgift for naprapater og osteopater

Sammendrag fra Prop. 1 LS (2021–2022)

Fra 1. januar 2021 ble det innført plikt til å beregne merverdiavgift for omsetning og formidling av alternativ behandling. For omsetning og formidling av naprapati og osteopati ble det i tråd med forslaget i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021, punkt 9.2, bestemt at endringen først skulle gjelde fra 1. juli 2021. Bakgrunnen for utsettelsen var at det pågikk en vurdering av om naprapater og osteopater skal få autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd. Dersom naprapater og osteopater blir omfattet av helsepersonelloven, vil omsetning og formidling av deres helsetjenester omfattes av unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-2 første ledd bokstav d om unntak for yrkesgrupper med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven. Ved behandling av lovforslaget om merverdiavgift på alternativ behandling vedtok Stortinget også å utsette iverksettelsestidspunktet for omsetning og formidling av akupunktur til 1. oktober 2021.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021 informerte regjeringen om at et lovforslag om endring i helsepersonelloven § 48 første ledd om autorisasjon av naprapater og osteopater ikke kunne bli vedtatt innen 1. juli 2021. På bakgrunn av forslag i kapittel 5 i Prop. 194 LS (2020–2021) Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga m.m., vedtok Stortinget å videreføre unntaket fra avgiftsplikt for akupunktur, naprapati og osteopati frem til 1. januar 2022. Regjeringen har i Prop. 236 L (2020–2021) Endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere), fremmet forslag om at naprapater og osteopater autoriseres etter helsepersonelloven. Det foreslås der at endringsloven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.

Det er ikke avklart om endringen i helsepersonelloven § 48 første ledd vil tre i kraft innen 1. januar 2022. Dette vil blant annet avhenge av behandlingen i Stortinget. Fra loven tar til å gjelde vil det videre ta noe tid for helsemyndighetene å behandle søknader om autorisasjon som naprapat eller osteopat. Regjeringen foreslår derfor ytterligere utsettelse av lovendringen om plikt til å beregne merverdiavgift for omsetning og formidling av naprapati og osteopati for den som søker om autorisasjon. I utgangspunktet foreslår regjeringen videre utsettelse av når endringen i merverdiavgiftsloven skal gjelde for naprapati og osteopati fra 1. januar 2022 til 1. juli 2022. Det er bare behov for utsettelse for dem som etter forslaget i helsepersonelloven vil kunne bli autori-

sert som naprapat eller osteopat, og som i dag omsetter og formidler tjenester i form av naprapati eller osteopati. Regjeringen foreslår derfor at den videre utsettelsen bare omfatter den som innen to måneder fra tidspunktet endringen i helsepersonelloven trer i kraft, søker om autorisasjon som naprapat eller osteopat. For disse vil endringen i plikten til å beregne merverdiavgift ikke gjelde før 1. juli 2022. Dersom søknaden om autorisasjon som naprapat eller osteopat innvilges, vil unntak fra merverdiavgiftsloven som nevnt følge av merverdiavgiftsloven § 3-2 første ledd bokstav d. Avgrensningen i utsettelsen for naprapati og osteopati til den som søker innen to måneder fra tidspunktet for endring i helsepersonelloven trer i kraft, får bare betydning fra det tidspunktet endringen i helsepersonelloven § 48 første ledd trer i kraft. Frem til dette tidspunktet vil all omsetning og formidling av alternativ behandling i form av naprapati og osteopati etter forslaget fortsatt være unntatt etter den tidligere bestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 3-3 om unntak for alternativ behandling.

Forslaget i Prop. 236 L (2020–2021) omfatter ikke forslag om autorisasjon av akupunktører. Det er da ikke behov for ytterligere utsettelse av avgiftsplikten for akupunktur ut over utsettelsen til 1. januar 2022. Avgiftsplikt for akupunktur fra 1. januar 2022 følger av at endringsloven til merverdiavgiftsloven, vil gjelde fra 1. januar 2022. Endringsloven opphever merverdiavgiftsloven § 3-3 om unntak fra merverdiavgiftsloven for alternativ behandling.

Det har ikke vært budsjettert med proveny fra omsetning av naprapati og osteopati, og videreføring av unntaket vil derfor ikke ha budsjettkonsekvenser for 2022.

Departementet viser til endring i romertall II i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag der det foreslås at fritaket for merverdiavgift for alternativ behandling skal videreføres.

9. Forvaltningsregler for skatt og toll

9.1 Opplysninger fra Fiskeridirektoratet til Skatteetaten om slaktet fisk

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Departementet foreslår endringer i skatteforvaltningsloven. Endringene legger til rette for at Fiskeridirektoratet kan sende opplysninger om slaktet fisk til Skatteetaten, og at opplysningene kan brukes til forhåndsutfilling av skattemeldingen for særavgift. Det foreslås også et unntak fra plikten til å gi kopi av opplysningene til de skattepliktige. Det vises til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven §§ 7-9 nytt fjerde ledd, 7-12 tredje ledd og 8-4 nytt sjette ledd.

Forslagene har ikke nevneverdige administrative eller økonomiske konsekvenser.

Det foreslås at lovendringene trer i kraft 1. januar 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

9.2 Endringer i skatteforvaltningslovens regler om søksmålsadgang

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Finansdepartementet foreslår endringer i reglene om søksmålsadgang i skatteforvaltningsloven. Det foreslås at det bare skal være søksmålsadgang over avgjørelser fra skattemyndighetene som det er klageadgang på. Det foreslås videre at skatteforvaltningsloven uttømmende skal regulere hvilke saker det kan anlegges søksmål om og hvem som kan anlegge søksmål, og at det skal gjelde én felles søksmålsfrist etter loven. I tillegg foreslås det endringer for å sikre at den skattepliktige skal kunne benytte den forvaltningsrettslige klageadgangen uten fare for at søksmålsfristen går tapt under behandlingen av klagesaken.

Endringsforslagene innebærer både innstramninger og utvidelser i søksmålsadgangen. Samlet sett vil forslagene gjøre regelverket enklere og klarere. Dette får særlig betydning for skattepliktige som ikke er profesjonelle.

Det vises til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven § 15-1 og § 15-4. Det foreslås at endringene trer i kraft 1. januar 2022.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

9.3 Skatteetatens bruk av personopplysninger

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Departementet foreslår hjemler som tydeliggjør Skatteetatens adgang til å sammenstille personopplysninger, gjennomføre profilering og treffe automatiserte avgjørelser. Formålet med forslaget er å klargjøre Skatteetatens rettslige adgang til å behandle personopplysninger. Dette gir større muligheter til å effektivisere Skatteetatens arbeid og målrette ressursbruken. Forslaget får betydning på alle de tre forvaltningsområdene til Skatteetaten – fastsetting, innkreving og folkeregistrering. Forslaget gjelder etatens bruk av opplysninger det allerede er adgang til å innhente etter gjeldende rett, og berører ikke reglene om Skatteetatens adgang til å innhente opplysninger. Forslaget har heller ikke betydning for Skatteetatens adgang til å dele opplysninger mellom de tre forvaltningsområdene eller med andre.

Det vises til forslag til endringer i bidragsinnkrevingen § 22b, skattebetalingsloven § 3-5, SI-loven § 6a, folkeregisterloven § 9-4 og skatteforvaltningsloven § 5-11. Det foreslås at endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

9.4 Adgang til å tildele studenter myndighet etter tolloven

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Finansdepartementet foreslår en hjemmel i tolloven for at departementet kan tildele begrenset tollmyndighet til studenter når de er i praksis i Tolletaten.

Universitetet i Stavanger har i samarbeid med Toll-etaten opprettet en bachelorutdanning i toll, vareførsel og grensekontroll. Den erstatter etatsutdanningen ved Tolletatens kompetansesenter. I motsetning til ved den tidligere etatsutdanningen er studentene ved den nye bachelorutdanningen ikke ansatt i Tolletaten. De kan derfor ikke utøve myndighet etter tolloven i kraft av sin stilling. I den tidligere etatsutdanningen har praksisperiodene, der studentene deltar i praktiske arbeidsoppgaver i Tolletaten og dermed utøver tollmyndighet, vært en sentral del av utdanningen. For å kunne videreføre ordningen med praksisperioder er det nødvendig at bachelorstudentene kan tildeles begrenset tollmyndighet. Det foreslås derfor at det tas inn i tolloven at departementet kan tildele myndighet til studenter som er i praksis i Tolletaten. Se forslag til nytt annet ledd i tolloven § 1-5.

Forslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for Tolletaten. De første studentene be-

gynte på det nye studiet høsten 2021. Det foreslås at lovendringen trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

9.5 Opplysningsplikten ved bruk av utenlandske oppdrags- og arbeidstakere

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Departementet foreslår endringer i reglene for næringsdrivende og offentlige organers opplysningsplikt til skattemyndighetene ved bruk av utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere. Formålet med endringene er å imøtekomme bekymringene EFTAs overvåkingsorgan ESA har gitt i en grunnlagt uttalelse 5. desember 2018. Endringene vil gjøre opplysningsplikten mindre byrdefull for de opplysningspliktige, samtidig som de ikke vil svekke skattemyndighetenes tilgang til nødvendige opplysninger.

Departementet foreslår å endre fristen for å gi opplysninger etter skatteforvaltningsloven § 7-6, slik at den sammenfaller med fristen for å gi opplysninger etter a-opplysningsloven. Forslaget innebærer at fristen endres fra 14 dager etter oppdragets start, til den 5. i måneden etter at arbeidet ble påbegynt. Tilsvarende frist foreslås for opplysninger om oppdraget, oppdragstaker, arbeidstakere og eventuelle endringer i tidligere gitte opplysninger. Dersom oppdraget mv. påbegynnes etter den 20. i en kalendermåned, foreslår departementet at fristen forlenges til den 15. i den påfølgende kalendermåned. Tilsvarende forlengelse foreslås for første rapportering i a-ordningen for arbeidsgivere som er opplysningspliktige etter skatteforvaltningsloven § 7-6. Departementet foreslår også å flytte fristbestemmelsen i skatteforvaltningsloven § 7-6 annet ledd til skatteforvaltningsforskriften.

Departementet foreslår videre at skattemyndighetene etter søknad skal kunne gjøre unntak fra plikten til å gi opplysninger månedlig etter a-opplysningsloven for arbeidsgivere som er opplysningspliktige etter skatteforvaltningsloven § 7-6. Unntaket gjelder bare opplysninger om ansatte som det er innrømmet trekkfritak for etter skattebetalingsloven § 5-3. Forslaget innebærer at den aktuelle gruppen opplysningspliktige kan rapportere opplysningene samlet i a-ordningen etter avslutningen av oppdraget. Departementet foreslår at hjemmelen for å gjøre unntak gis i a-opplysningsloven § 4 fjerde ledd, og at de nærmere reglene for unntaket fastsettes i a-opplysningsforskriften.

Departementet foreslår en forenklet rapportering ved rammeavtaler, slik at det under avrop bare er nødvendig å gi nye opplysninger som ikke er rapportert un-

der rammeavtalen. Departementet foreslår også å forskriftsfeste en hjemmel for skattemyndighetene til, etter søknad, å innvilge fritak fra plikten til å levere skattemelding for utenlandske foretak som ikke er skattepliktige til Norge. Departementet foreslår at disse endringene fastsettes i skatteforvaltningsforskriften.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteforvaltningsloven § 7-6 og a-opplysningsloven § 4. Departementet foreslår at endringene trer i kraft 1. januar 2022. Departementet foreslår at endringene i skatteforvaltningsforskriften og a-opplysningsforskriften trer i kraft fra samme tidspunkt.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

10. Opprettinger og presiseringer av lovtekst

10.1 Skatteloven § 5-42, § 6-32 og § 12-2

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Skatteloven § 5-42 bokstav a, § 6-32 første ledd bokstav a og § 12-2 bokstav c viser til reglene om overgangsstønad til enslig forsørger i folketrygdloven § 15-6 og § 15-7. Bestemmelsen om vilkår for rett til slik stønad ble flyttet fra folketrygdloven § 15-6 til § 15-5 med virkning fra 1. januar 2016. Folketrygdloven § 15-7 regulerer stønadens størrelse. Departementet foreslår at henvisningene til folketrygdloven § 15-6 og § 15-7 endres til § 15-5.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 5-42 bokstav a, § 6-32 første ledd bokstav a annet punktum og § 12-2 bokstav c. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

10.2 Skatteloven og folketrygdloven etter at introduksjonsloven er opphevet

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Skatteloven § 5-42 bokstav d og § 12-2 bokstav h viser til lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven). Det samme gjelder folketrygdloven § 23-2 femte ledd annet punktum og folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav d

Introduksjonsloven er opphevet med virkning fra 1. januar 2021, og erstattet av lov 6. november 2020 nr.

127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven).

Departementet foreslår at bestemmelsene endres slik at de viser til reglene om introduksjonsstønning i integreringsloven kapittel 5.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 5-42 bokstav d, skatteloven § 12-2 bokstav h, folketrygdloven § 23-2 femte ledd annet punktum og folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav d. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Ko m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

10.3 Skatteloven § 6-46

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Skatteloven § 6-46 regulerer fradrag for tilskudd til pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon mv. Skatteloven § 6-46 første ledd bokstav f viser blant annet til foretakspensjonsloven § 15-6 fjerde ledd.

Ved lov 15. juni 2007 nr. 28 om endringer i foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven ble foretakspensjonsloven § 15-6 fjerde ledd nytt femte ledd. Riktig henvisning i skatteloven § 6-46 første ledd bokstav f skal derfor være foretakspensjonsloven § 15-6 femte ledd. Departementet foreslår at dette rettes opp.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-46 første ledd bokstav f. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Ko m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

10.4 Skatteloven § 16-1

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Etter skatteloven § 16-1 første ledd bokstav b skal skattefradrag for pensjonsinntekt gis til skattyter som «mottar avtalefestet pensjon (AFP) etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse eller andre tilsvarende avtaler eller lovfestede ordninger eller som omfattes av § 12 i AFP-tilskottsloven».

AFP-tilskottsloven § 12 ble opphevet med virkning fra 1. juli 2019. Departementet foreslår derfor at skatteloven § 16-1 første ledd bokstav b endres slik at henvisningen til AFP-tilskottsloven § 12 fjernes.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 16-1 første ledd bokstav b. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Ko m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

10.5 Skatteloven § 6-52

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Skatteloven § 6-52 regulerer fradrag for leie-, bruks- og forpaktningavgift samt føderåd.

Bestemmelsen ble endret i forbindelse med at skatteplikt og fradragrett for regelmessig personlig understøttelse (underholdsbidrag mv.) ble opphevet med virkning fra 2020, jf. lov 20. desember 2019 nr. 94 om endringer i skatteloven.

Ved lovendringen ble det lagt til grunn at reglene om fradrag for føderåd skulle videreføres uten endringer. Skattepraksis knyttet til føderåd mv. innebærer at det også gis fradrag etter skatteloven § 6-52 for såkalt kontantføderåd (pensjon) og andre regelmessige ytelser som avtales i forbindelse med overdragelse av fast eiendom eller andre formuesobjekter.

For å unngå misforståelser foreslår departementet en presisering i skatteloven § 6-52, der det fremgår direkte av lovteksten at slike ytelser også gir fradragrett.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-52. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Ko m i t e e n slutter seg til regjeringens lovforslag.

10.6 Skatteloven § 6-41

SAMMENDRAG FRA PROP. 1 LS (2021–2022)

Skatteloven § 6-41 åttende ledd bokstav b oppstiller ulike krav til konsernregnskapet som skal benyttes til beregning av konsernets egenkapitalandel etter den egenkapitalbaserte unntaksregelen. Konsernregnskapet skal blant annet være utarbeidet etter ett av regnskapsspråkene som er listet opp i bokstav b nr. 2: NGAAP, IFRS, IFRS for SME, GAAP i et EØS-land, US GAAP eller japansk GAAP.

31. januar 2020 trådte Storbritannia ut av EU. Samtidig startet en overgangsperiode. I denne overgangsperioden ble Storbritannia behandlet som om landet fortsatt var med i EU og EØS. Ettersom overgangsperioden tok slutt 31. desember 2020, er ikke UK GAAP lenger omfattet av alternativet «GAAP i et EØS-land» i dagens åttende ledd bokstav b nr. 2.

Storbritannia har velutviklede regnskapsregler. Foreløpig har Storbritannias uttreden av EU ikke medført endringer i UK GAAP som tilsier at regnskapsspråket ikke lenger bør omfattes av åttende ledd bokstav b nr. 2. Videre viser departementet til at US GAAP og japansk GAAP anses som aksepterte regnskapsspråk etter unntaksregelen, selv om USA og Japan er land utenfor EU og EØS. Departementet foreslår derfor å videreføre UK GAAP som akseptert regnskapsspråk i åttende ledd bokstav b nr. 2 gjennom en presisering i lovteksten.

Hvorvidt UK GAAP over noe tid vil kunne utvikle seg i en annen retning slik at det avviker vesentlig fra andre EØS-lands GAAP, er vanskelig å si noe om nå. Departementet vil følge med på utviklingen.

Etter Storbritannias uttrede av EU er det ikke lenger et krav at Storbritannia implementerer alle IFRS-regnskapsstandarder som EU godkjenner etter IFRS-forordningen. Eventuell implementering av nye IFRS-regnskapsstandarder for britiske foretak godkjennes nå av britiske regnskapsmyndigheter. For konsernregnskap som utarbeides etter Storbritannia-godkjent IFRS, forventes det på kort sikt ikke å være noen forskjeller sammenlignet med foretak som rapporterer konsernregnskap utarbeidet etter EU-godkjent IFRS. Departementet legger derfor til grunn at Storbritannia-godkjent IFRS vil være omfattet av begrepet «IFRS» i § 6-41 åttende ledd bokstav b nr. 2.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 6-41 åttende ledd bokstav b nr. 2. Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Etter skatteloven § 6-41 åttende ledd bokstav a nr. 2 skal det ved beregningen av egenkapitalandelen for den norske delen av konsernet etter den egenkapitalbaserte unntaksregelen benyttes et «konsolidert regnskap». De nærmere reglene om dette følger av åttende ledd bokstav e.

I en tolkningsuttalelse fra 6. desember 2019 (Utv. 2019 s. 981) uttalte departementet at det er tilstrekkelig med en revidert konsolidert balanseoppstilling for å beregne egenkapitalandelen for den norske delen av konsernet. Det er ikke nødvendig å utarbeide et fullstendig konsernregnskap i disse tilfellene. For å unngå uklarheter, foreslår departementet å presisere lovteksten gjennom å erstatte formuleringen konsolidert «regnskap» med konsolidert «balanseoppstilling» i åttende ledd bokstav a nr. 2. Tilsvarende foreslås åttende ledd bokstav c og e justert der «regnskap» eller «regnskapet» er benyttet.

I åttende ledd bokstav c fremgår det at selskapsregnskapet eller det konsoliderte regnskapet (etter forslaget «balanseoppstillingen», jf. over) for den norske delen av konsernet skal være utarbeidet etter de samme «regnskapsreglene og verdsettelsesprinsippene» som konsernregnskapet etter den egenkapitalbaserte unntaksregelen.

Departementet har mottatt innspill på at formuleringen «regnskapsreglene og verdsettelsesprinsippene» kan skape uklarhet i praksis ettersom dette er en uvanlig formulering i regnskapsretten. Departementet foreslår at formuleringen erstattes med «regnskapsprinsippene». Tilsvarende foreslås der formuleringen er benyttet i åttende ledd bokstav e.

Det at «verdsettelsesprinsipper» tas ut av lovteksten, innebærer ingen realitetsendring av gjeldende rett. Departementet legger til grunn at kravet om at det

skal benyttes samme verdsettelsesprinsipper fanges opp av begrepet «regnskapsprinsipper».

Til slutt foreslår departementet at formuleringen «regnskapsregler» i skatteloven § 6-41 femte ledd første punktum erstattes med «regnskapspråk».

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 6-41 femte ledd og åttende ledd bokstav a nr. 2, c og e. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens lovforslag.

11. Andre merknader og forslag

11.1 Bagatellgrensen i folketrygdloven § 22-19 andre ledd

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til folketrygdloven § 22-19 andre ledd:

«Stønader etter folketrygdloven kapittel 5 som utgjør mindre enn 200 kroner, skal ikke utbetales. Der som medlemmet innen 6 måneder får rett til ytterligere stønadsbeløp etter kapittel 5, og summen av stønadsbeløpene utgjør minst 200 kroner, kan vedkommende kreve at beløpene slås sammen og utbetales under ett.»

Disse medlemmer påpeker at bestemmelsen innebærer at pasienter som har betalt mindre enn 200 kroner over egenandelstaket, ikke får refundert denne utgiften. Regjeringen foreslår å fjerne denne grensen fra 1. januar 2022, noe som betyr at alle beløp over egenandelstaket heretter vil komme til utbetaling. Begrunnelsen for dette er at bagatellgrensen gitt den teknologiske utviklingen ikke lenger kan begrunnes i administrasjonskostnader. For stønader etter folketrygdlovens kapittel 5 vil det dermed fremgå av § 22-19 første ledd tredje punktum at alle beløp utbetales da denne bestemmelsen er et unntak fra § 22-19 første ledd første og andre punktum.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 22-19 andre ledd oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2022.»

11.2 Utseilt distanse for skip i fart

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, viser til viktigheten av sjømannsfradraget og rederiskatteordningen for norske sjøfolk og for nærskipsflåten, som gir grunnlag for arbeidsplasser, bosetting og verdiskaping langs kysten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Hurdalsplattformen og dens mål om å styrke nettolønnsordningen og innføre krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel, herunder offshoreflåten. Disse medlemmer vil peke på at regjeringen er godt i gang med dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at sjøfolk i maritim turnus langs norskekysten, med lik maritim kompetanse som sjøfolk utenriks, må kompenseres på likt grunnlag og ha like rettigheter som sjøfolk utenriks. Etter disse medlemmers syn har utseilingskravet alltid vært ment å tolkes slik at å være «i fart» omfatter både anløp underveis og retur.

11.3 Lov om Statens pensjonsfond

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til eget forslag til statsbudsjett hvor det foreslås å bruke 1 pst. av BNI for å gjøre utviklingsland bedre rustet til å møte klimautfordringer.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre å bevilge 1 pst. av BNI og utgiftsføre dette direkte fra SPU til tiltak i utviklingsland uten å gå via det norske statsbudsjettet.»

Dette medlem viser også til viktigheten av en rask omstilling av norsk økonomi til en utslippsfri økonomi, med et næringsliv som leverer produkter og tjenester som bidrar til dette målet. Dette medlem har derfor foreslått å ilegge en ekstra avgift på oljeproduksjon for å dempe aktiviteten i denne sektoren samtidig som vi bruker inntektene fra denne avgiften til å legge om norsk industri og det norske samfunnet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om endring av Statens pensjonsfond-loven § 4 for å muliggjøre at en ny avgift ilagt oljesektoren faktisk kan brukes direkte til omstilling av norsk økonomi.»

Dette medlem viser til at dagens oljefond er ekstremt stort og et stort nok sikkerhetsnett til å sikre fremtidige pensjoner og fremtidens generasjoner. Ingen andre land har en slik sparekonto som tilhører folket.

Dette medlem viser til at det derfor bør vurderes om man i stedet for å trekke penger ut av fondet for å bidra til klimaomstilling i fattigere land skal opprette et SPU II hvor skatteinntekter fra oljenæringen ut over det ordinære settes inn samtidig som andre avgifter ilagt oljenæringen også føres til dette fondet. Et slikt SPU II bør ha som formål å bidra til klimainvesteringer i utviklingsland.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å opprette et SPU II hvor skatteinntekter utover ordinære skatteinntekter fra oljenæringen, samt avgifter ilagt oljenæringen, føres til SPU II fremfor dagens SPU. Fondets mandat skal være å gjennomføre klimainvesteringer i utviklingsland.»

12. Forslag fra mindretall

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov om Statens pensjonsfond for å muliggjøre å bevilge 1 pst. av BNI og utgiftsføre dette direkte fra SPU til tiltak i utviklingsland uten å gå via det norske statsbudsjettet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om endring av Statens pensjonsfond-loven § 4 for å muliggjøre at en ny avgift ilagt oljesektoren faktisk kan brukes direkte til omstilling av norsk økonomi.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å opprette et SPU II hvor skatteinntekter utover ordinære skatteinntekter fra oljenæringen, samt avgifter ilagt oljenæringen, føres til SPU II fremfor dagens SPU. Fondets mandat skal være å gjennomføre klimainvesteringer i utviklingsland.

13. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti med varierende støtte fra komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Ven-

stre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, jf. merknadene foran i denne innstillingen.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 22-19 annet ledd oppheves.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 64 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 64 650 kroner.

III

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-4 a annet og tredje punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for ytelser til personer som har rett til helsetjenester i et annet EØS-land eller Storbritannia, når Norge er kompetent stat etter EØS-avtalens trygde-regler. *Det skal også svares avgifter for ytelser til personer som i henhold til brexit-loven § 2 første ledd bokstav c, enten er omfattet av norsk trygdelovgivning, eller har rett til helsetjenester når Norge er kompetent stat.*

§ 23-4 a nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

IV

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 femte ledd annet punktum skal lyde:

Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av introduksjonsstønad etter *integreringsloven kapittel 5* eller kvalifiseringsstønad etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav d skal lyde:

d) introduksjonsstønad beregnet etter *integreringsloven kapittel 5*.

V

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2022.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Endringene under IV trer i kraft straks.

B.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen skal likevel være 50 for den delen av den beregnede eller dokumenterte omsetningsverdien som overstiger 10 000 000 kroner.

§ 4-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Verdien av sekundærbolig settes til 95 prosent av en beregnet omsetningsverdi. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 95 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av næringsseiendom settes til 75 prosent av eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensier-te kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 75 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte til sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 75 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 75 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 75 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i ver-

dipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 75 prosent av aksjeandelens verdi.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdsettes til 75 prosent av skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 75 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

Ny § 4-54 skal lyde:

§ 4-54 *Akvakultur- og fiskeritillatelser*

Akvakulturtillatelser og fiskeritillatelser som er skattepliktig etter §§ 4-1 flg., regnes med til den skattepliktige formuen uten hensyn til når tillatelsen ble ervervet.

§ 5-14 skal lyde:

§ 5-14 Særlig om *opsjoner og aksjer ervervet ved opsjoner* i arbeidsforhold

(1) For fordel ved opsjon *mv.* i arbeidsforhold gjelder:

- a. Fordel ved innløsning eller salg av rett til erverv av eller salg av aksje eller egenkapitalbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10. Som slik rett anses både rett til erverv av eksisterende aksje eller egenkapitalbevis og rett til å tegne aksje eller egenkapitalbevis ved en senere emisjon. Dette gjelder også dersom retten er knyttet til fordring eller verdipapir. Fordelen fastsettes slik:
 1. Ved innløsning av rett til erverv av aksje eller egenkapitalbevis settes fordelen til differansen mellom aksjens eller egenkapitalbevisets omsetningsverdi og innløsningsprisen, fratrukket skattyters kostpris for retten. Ved innløsning av rett til salg av aksje eller egenkapitalbevis settes fordelen til differansen mellom innløsningsprisen og aksjens eller egenkapitalbevisets omsetningsverdi, fratrukket kostprisen.
 2. Ved salg av retten settes fordelen til differansen mellom salgssum og kostpris. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter denne bokstav. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer som skattyteren er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre sidelinje. Innløsning fra den nærstående til annen ikke nærstående regnes som innløsning eller salg fra skattyteren.
- b. Departementet gir forskrift om tidfesting av og beregning av det enkelte års skattepliktige inntekt etter bokstav a.
- c. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av skattlegging etter dette ledd.

(2) Fordel ved opsjon i arbeidsforhold i selskap i oppstarts- og vekstfasen, samt erverv av aksjer ved innløsning av slik opsjon, anses ikke som fordel vunnet ved arbeid. Inngangsverdi på aksjer som erverves ved innløsning av slike opsjoner, settes til summen av det skattyter har betalt for opsjonen og aksjen, tillagt eventuelle kostnader skattyter har hatt i forbindelse med anskaffelsen av opsjonen og aksjen. Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder om nærmere vilkår knyttet til selskapet, den ansatte og opsjonen.

§ 5-22 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Skattepliktig inntekt etter denne bestemmelsen skal oppjusteres med 1,6.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 5 800 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 5 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt bare for en del av året.

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 40 prosent av summen av slik inntekt.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 14 000 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 97 000 kroner i året.

§ 6-47 første ledd bokstav d annet punktum skal lyde:

Samlet fradrag etter bokstav c og d kan ikke overstige 15 000 kroner per år.

§ 6-50 femte ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 25 000 kroner årlig.

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 154 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten ombord, begrenset til 83 000 kroner.

§ 7-3 tredje ledd bokstav a skal lyde:

a. minst 85 prosent av leieinntektene og *dekning av felleskostnader* kommer fra

- andelshavere eller aksjonærer, eller
- elever og studenter som er tildelt bolig gjennom elev- eller studentsamskipnad, eller
- leietaker i boligselskap opprettet som ledd i organisert fornyelse av tettbygd strøk.

§ 7-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) *Med andelshaver eller aksjonær etter tredje ledd bokstav a forstås*

- *personlig andelshaver eller aksjonær,*
- *juridisk person som eier andel etter burettslagslova § 4-2 første og annet ledd og § 4-3,*
- *boligbyggelag og annen yrkesutøver som nevnt i burettslagslova § 2-12, som skal stå for erverv eller oppføring av boliger for boligselskapet og som leier ut boenheter til personer som innenfor en bestemt tidsperiode gis rett til å kjøpe andelen (leie til eie). Departementet kan gi nærmere bestemmelser i forskrift, herunder om innholdet av kjøpsretten og hvor stor andel av leieinntektene som kan komme fra yrkesutøver som beskrevet i første punktum.*

§ 7-3 nåværende fjerde og femte ledd blir femte og nytt sjette ledd.

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 93 000 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 93 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 195 000 kroner.

§ 8-1 sjette ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra reindrift, gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 93 000 kroner per år. For inntekt over 93 000 kroner, gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 195 000 kroner.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 195 000 kroner.

§ 10-11 første ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig utbytte etter fradrag for skjerming etter § 10-12, oppjusteres med 1,6.

§ 10-21 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming etter femte ledd, skal oppjusteres med 1,6.

§ 10-21 åttende ledd tredje punktum skal lyde:

Tapet skal oppjusteres med 1,6 og kan føres til fradrag i kontohavers inntekt.

§ 10-31 første ledd fjerde punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal skattepliktig gevinst etter fradrag for ubenyttet skjerming, oppjusteres med 1,6.

§ 10-31 annet ledd annet punktum skal lyde:

For personlig aksjonær skal tapet oppjusteres med 1,6.

§ 10-42 tredje ledd bokstav b skal lyde:

b. Nettoverdien av bokstav a oppjusteres med 1,6.

§ 10-44 første ledd tredje punktum skal lyde:

For personlig deltaker skal gevinst og tap etter fradrag for ubenyttet skjerming oppjusteres med 1,6.

§ 15-5 annet ledd skal lyde:

(2) Fradraget gis ved skatteberegningen med 20 000 kroner, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og trinnsnitt.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Ny § 4-55 skal lyde:

§ 4-55 *Erstatningsbeløp for tap av primærbolig*

Erstatningsbeløp for tap av primærbolig etter brann eller naturskade verdsettes til samme prosentandel av omsetningsverdien som gjelder for primærboliger. Slik verdsettelse gjelder bare det inntektsåret erstatningen utbetales.

§ 6-41 åttende ledd bokstav b nr. 2 skal lyde:

2. Konsernregnskapet er utarbeidet etter NGAAP, IFRS, IFRS for SME, GAAP i et EØS-land, UK GAAP, US GAAP eller japansk GAAP.

Ny § 10-5 skal lyde:

§ 10-5 *Konsernbidrag til utenlandsk datterselskap*

(1) *Et morselskap kan kreve fradrag for konsernbidrag til utenlandsk datterselskap når morselskapet dokumenterer at vilkårene i denne paragrafen er oppfylt, og konsernbidraget i tillegg oppfyller vilkårene for fradrag i § 10-2.*

(2) *Datterselskapet må*

- a. *tilsvare selskap mv. som omfattes av § 10-1 første ledd, og*
- b. *være hjemmehørende, reelt etablert og ha drevet reell økonomisk aktivitet i en annen EØS-stat.*

(3) *Morselskapet må ved utgangen av inntektsåret konsernbidraget ytes for, eie mer enn ni tideler av aksjene i datterselskapet og ha en tilsvarende del av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen. Fradrag for konsernbidrag gis ikke dersom morselskapet eier dattersel-*

skapet gjennom selskap som er hjemmehørende i en annen utenlandsk stat enn datterselskapet.

(4) Konsernbidraget må dekke et endelig underskudd hos datterselskapet. Et underskudd anses endelig når følgende vilkår er oppfylt:

- a. Det er ikke, har ikke vært, og kan ikke bli mulig for datterselskapet eller noen annen å få fradrag for underskuddet i den staten datterselskapet er hjemmehørende.
- b. Grunnen til at underskuddet ikke kan fradras av datterselskapet, er en annen enn at det mangler en rettslig mulighet til dette, eller at muligheten til å fradra underskuddet er tidsmessig begrenset.
- c. Virksomheten i datterselskapet er opphørt, og det er satt i gang en prosess for å likvidere datterselskapet umiddelbart etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for.
- d. Datterselskapet er likvidert innen utgangen av året etter det inntektsåret konsernbidraget ytes for.

Vurderingen i bokstav a og b skal gjøres på grunnlag av situasjonen ved utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Muligheten til å utnytte underskuddet skal vurderes fra det tidspunktet underskuddet oppstod.

(5) Fradraget kan ikke overstige det laveste beløpet av underskuddet beregnet etter henholdsvis norske skatteregler og skattereglene i datterselskapets hjemstat. Beregningen skal gjøres på grunnlag av situasjonen ved utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Underskudd oppstått etter dette tidspunktet, regnes ikke med. Ved beregningen skal det ses bort fra underskudd, herunder latent tap, som er oppstått før eiervilkårene i tredje ledd ble oppfylt.

(6) Det endelige underskuddet reduseres når det i løpet av de siste fem inntektsårene medregnet det inntektsåret konsernbidraget ytes for, har skjedd følgende overføringer mellom datterselskapet og selskap mv. som det er i interessefelleskap med:

- a. Datterselskapet har overført eiendel eller forpliktelse med latent gevinst, og den latente gevinsten er ikke skattlagt hos datterselskapet. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende den latente gevinsten på overføringstidspunktet.
- b. Datterselskapet har blitt tilført eiendel eller forpliktelse med latent tap, og det latente tapet er fradratt hos datterselskapet innen utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende det latente tapet på overføringstidspunktet.
- c. Datterselskapet har overført eiendel eller forpliktelse og fått fradrag i forbindelse med overføringen innen utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Det endelige underskuddet reduseres da med et beløp tilsvarende det fradragførte beløpet.

(7) Fradraget gis med virkning for det inntektsåret konsernbidraget ytes for.

(8) Oppstår det netto skattepliktig inntekt i datterselskapet etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for, skal denne inntektsføres hos morselskapet i det inntektsåret inntekten oppstod. Tilsvarende inntektsføring skal skje dersom det etter utgangen av det inntektsåret konsernbidraget ytes for er foretatt overføring som nevnt i sjetten ledd. Ved beregningen av netto skattepliktig inntekt etter første punktum skal det ses bort fra det mottatte konsernbidraget. Inntektsføringen etter dette leddet skal ikke overstige fradraget for konsernbidrag.

(9) Retten til fradrag faller bort dersom datterselskapet ikke er likvidert innen utgangen av året etter det inntektsåret konsernbidraget ytes for. Dette gjelder likevel ikke dersom offentligrettslig regulering eller andre tvungne hensyn tilsier at likvidasjonen tar lengre tid, og likvidasjonen gjennomføres uten unødig opphold. Bortfall etter dette leddet skjer ved endring av skattefastsettingen for det inntektsåret morselskapet fikk fradrag for konsernbidraget.

(10) Dersom det gjennomføres en endelig endring av datterselskapets skattefastsetting i hjemstaten som medfører at hele eller deler av underskuddet ikke kan anses som endelig, skal fradraget for konsernbidrag reduseres tilsvarende.

§ 16-70 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det gis ikke fradrag for et større beløp enn skattyterens forholdsmessige andel av den skatten som Norge i henhold til skatteavtale mellom Norge og selskapets hjemstat har rett til å ilegge.

§ 18-3 tredje ledd ny bokstav c skal lyde:

- c. I beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt skal en særlig beregnet selskapsskatt for den delen av virksomheten som er grunnrenteskattepliktig, føres til fradrag. Ved beregningen medtas de samme innteks- og kostnadsstørrelsene som brukes ved fastsettelse av grunnrenteskatten. Kostnader til driftsmidler knyttet til kraftproduksjon som utgiftsføres umiddelbart etter bokstav a nr. 5 første punktum, skal likevel avskrives etter skattelovens alminnelige regler, og fradras i grunnlaget for beregnet selskapsskatt. Beregnet underskudd etter denne bokstav fremføres til fradrag i beregnet selskapsskatt for senere inntektsår uten rente.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-14 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordel inntil 1 million kroner ved innløsning av rett til erverv av aksjer i arbeidsforhold i små oppstartsselskap skattlegges først ved realisasjon av de aksjene som ble ervervet ved innløsning av denne del av opsjonen. Innløsningskursen kan ikke være

lavere enn markedsverdien på aksjen ved tildelings-
tidspunktet, og en enkelt ansatt kan ikke tildeles
opsjoner der samlet markedsverdi på de underlig-
gende aksjene overstiger 3 millioner kroner på tilde-
lingstidspunktet. For opsjoner tildelt før 12. oktober
2021 settes markedsverdien av underliggende aksjer
lik innløsningskursen.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt
gjøres følgende endringer:

§ 5-42 bokstav a skal lyde:

- a. stønad, omsorgspenger og annen utbetaling fra omsorgs- og trygdeinnretning, herunder arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger og overgangsstønad etter folketrygdloven §§ 15-5, 16-7 og 17-6.

§ 5-42 bokstav d skal lyde:

- d. introduksjonsstønad beregnet etter *integreringsloven kapittel 5* og kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5.

§ 6-41 femte ledd første punktum skal lyde:

Med selskap mv. i konsern menes i denne paragraf selskap mv. som regnskapsåret før inntektsåret er konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap som er utarbeidet etter *regnskapsspråk* nevnt i åttende ledd b. nr. 2, eller som regnskapsåret før inntektsåret kunne ha vært konsolidert linje for linje i utgående balanse i et konsernregnskap dersom International Financial Reporting Standards (IFRS) hadde vært anvendt.

§ 6-41 åttende ledd bokstav a nr. 2 skal lyde:

2. forholdstallet mellom egenkapital og balansesum (egenkapitalandelen) i konsolidert *balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet svarer til eller er høyere enn tilsvarende forholdstall i konsernregnskapet.

§ 6-41 åttende ledd bokstav c skal lyde:

- c. Ved anvendelse av bestemmelsene i dette ledd må selskapsregnskapet, eller *den* konsoliderte *balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet, være utarbeidet etter de samme *regnskapsprinsippene* som konsernregnskapet. Er det anvendt ulike prinsipper mv., må selskapsregnskapet, eller *den*

konsoliderte *balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet, omarbeides i samsvar med de *regnskapsprinsippene* som konsernregnskapet er utarbeidet etter. For begrenset skattepliktig skal regnskapet for den norske virksomheten anses som selskapsregnskap.

§ 6-41 åttende ledd bokstav e skal lyde:

- e. For beregningen av egenkapitalandelen i den norske delen av konsernet, jf. a nr. 2, skal det utarbeides *en* konsolidert *balanseoppstilling* for den norske delen av konsernet for året før inntektsåret etter samme *regnskapsprinsipper* som konsernregnskapet som benyttes som grunnlag for beregning av konsernets egenkapitalandel. *Den* konsoliderte *balanseoppstillingen* for den norske delen av konsernet skal utarbeides som om konsernet bare består av den norske delen. I *den* konsoliderte *balanseoppstillingen* skal det gjøres tilsvarende justeringer for den norske delen av konsernet som i selskapsregnskapet etter d.

§ 6-46 første ledd bokstav f skal lyde:

- f. kostnad i henhold til lov om foretakspensjon §§ 2-12 fjerde ledd, 15-5 syvende ledd og 15-6 femte ledd.

§ 6-52 skal lyde:

Det gis fradrag for leie-, bruks- og forpaktningssavgift, og for *pensjon, føderåd eller annen regelmessig ytelse som avtales i forbindelse med overdragelse av fast eiendom eller andre formuesobjekter.*

§ 12-2 bokstav c skal lyde:

- c. arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 og overgangsstønad etter folketrygdloven §§ 15-5, 16-7 og 17-6.

§ 12-2 bokstav h skal lyde:

- h. introduksjonsstønad beregnet etter *integreringsloven kapittel 5* og kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

§ 16-1 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. mottar avtalefestet pensjon (AFP) etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse eller andre tilsvarende avtaler eller lovfestede *ordninger*,

V

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2022.

Følgende overgangsregler gjelder for endringene av § 5-14 annet ledd:

Tildelte opsjoner som oppfyller vilkårene i skatteloven § 5-14 fjerde ledd med tilhørende forskrift, slik bestem-

melsene lød fra 1. januar 2018 til 31. desember 2021 og aksjer ervervet ved slike opsjoner, skattlegges etter følgende overgangsregler: Disse opsjonene, de underliggende aksjene og allerede ervervede aksjer skattlegges etter skatteloven § 5-14 annet ledd med tilhørende forskrift slik bestemmelsene lyder etter 31. desember 2021. For aksjer ervervet ved opsjoner tildelt etter skatteloven § 5-14 fjerde ledd med tilhørende forskrift, slik bestemmelsene lød fra 1. januar 2018 til og med 31. desember 2021, som har vært gjenstand for lønnsbeskatning, reverseres ikke lønnsbeskatningen. Opplysninger om opsjoner innløst i 2021 skal gis innen 1. februar i året etter innløsningstidspunktet.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Følgende overgangsregel gjelder for endringen av § 18-3 tredje ledd:

Gjenstående fremførbart negativt grunnlag for grunnrenteskatt fra inntektsår forut for 2007 ved utgangen av inntektsåret 2020 justeres med faktoren 0,78.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med 12. oktober 2021.

Endringene under IV trer i kraft straks.

C.

V e d t a k t i l l o v

om endring i bidragsinnkrevingsloven

I

I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. gjøres følgende endring:

Ny § 22b skal lyde:

§ 22b *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Innkrevingsssentralen kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for Innkrevingsssentralens arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Innkrevingsssentralen kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Innkrevingsssentralen kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Innkrevingsssentralen kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

D.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Innkrevingsmyndighetene kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Innkrevingsmyndighetene kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Innkrevingsmyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Innkrevingsmyndighetene kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.*

Nåværende § 3-5 blir ny § 3-6.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

E.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i tolloven

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel gjøres følgende endringer:

§ 1-5 annet ledd skal lyde:

(2) Departementet kan tildele myndighet etter loven til studenter som er i praksis hos tollmyndighetene.

§ 1-5 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

F.

V e d t a k t i l l o v

om endring i a-opplysningsloven

I

I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. gjøres følgende endring:

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler om fristen for å levere opplysninger, herunder at det kan gjøres unntak fra fristen i første og tredje ledd.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2022.

G.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i SI-loven

I

I lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingsentral gjøres følgende endringer:

§ 6 a skal lyde:

§ 6 a *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) Statens innkrevingsentral kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Statens innkrevingsentral kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av person-

identifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Statens innkrevingsentral kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Statens innkrevingsentral kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

Nåværende § 6 a blir ny § 6 b.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

H.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 7-6 annet ledd oppheves.

§ 7-6 nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 7-9 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Skattemyndighetene skal, uten hinder av taushetsplikt hos Fiskeridirektoratet, ha tilgang til opplysninger fra Fiskeridirektoratet som er nødvendige for fastsetting av særavgift.

§ 7-10 første ledd bokstav h skal lyde:

h) oppstartsselskaper om tildelte og innløste opsjoner til ansatte etter ordningen i skatteloven § 5-14 fjerde ledd.

§ 7-12 tredje ledd første punktum skal lyde:

Skattepliktig skal ha kopi av opplysninger som nevnt i dette kapitlet, med unntak av opplysninger gitt etter § 7-9 fjerde ledd.

§ 8-4 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) *Skattemyndighetene kan utstede skattemeldinger med forhåndsutfylt informasjon som har betydning for fastsetting av skattegrunnlaget etter kapittel 9.*

§ 15-1 første og annet ledd skal lyde:

(1) Den som har klageadgang over en avgjørelse skattemyndighetene har truffet etter denne loven, kan reise søksmål om prøving av avgjørelsen. *Det kan også reises søksmål om prøving av avgjørelsen i klagesaken.*

(2) *Twisteloven § 1-3 gjelder ikke.*

§ 15-4 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Søksmål må reises innen seks måneder etter at avgjørelsen ble sendt den skattepliktige.* Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14.

(2) *Ved avvisning av klage der avvisningsspørsmålet behandles etter § 13-4 tredje ledd første punktum, løper søksmålsfristen for det påklagde vedtaket fra avvisningsvedtaket ble sendt den skattepliktige, med mindre søksmålsfristen allerede var utløpt da klagen ble sendt.*

§ 15-4 nåværende annet ledd blir tredje ledd.

II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 5-11 skal lyde:

§ 5-11 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Skattemyndighetene kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid med fastsetting av skatt, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Skattemyndighetene kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Skattemyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Skattemyndighetene kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysnin-*

ger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

Nåværende § 5-11 blir ny § 5-12.

III

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2022.

Endringene under II trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

I.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i folkeregisterloven

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering gjøres følgende endringer:

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4 *Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser*

(1) *Folkeregistermyndigheten kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til ID-forvaltning, kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Folkeregistermyndigheten kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.*

(2) *Folkeregistermyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.*

(3) *Folkeregistermyndigheten kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.*

Nåværende § 9-4 blir ny § 9-5.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

J.

V e d t a k t i l l o v

om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om
endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven skal romertall II lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2021. Loven gjelder bare for alternativ behandling i form av *akupunktur som omsettes eller formidles fra og med 1. januar 2022, og osteopati*

og naprapati som omsettes eller formidles fra og med 1. juli 2022. For osteopati og naprapati må det fra det tidspunktet osteopater og naprapater blir omfattet av helsepersonelloven § 48 første ledd, søkes om autorisasjon innen to måneder. For andre enn den som søker om autorisasjon, gjelder loven fra to måneder etter det tidspunkt osteopater og naprapater omfattes av helsepersonelloven § 48 første ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i finanskomiteen, den 7. desember 2021

Eigil Knutsen

leder

Sigbjørn Gjelsvik

ordfører

